

V Bruselu dne 15.7.2019
COM(2019) 339 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Zpráva o politice hospodářské soutěže v roce 2018

{SWD(2019) 297 final}

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Zpráva o politice hospodářské soutěže v roce 2018

1. Podpora konkurenceschopného vnitřního trhu ve prospěch evropských podniků i spotřebitelů

Rok 2018 byl rokem 60. výročí vstupu Smlouvy o Evropském hospodářském společenství, základu dnešní Evropské unie, v platnost. V současnosti zajišťuje Evropská unie s 24,5 milionu malých, středních a velkých podniků, které spolu soutěží a slouží 500 milionů spotřebitelů, dynamický vnitřní trh, který přispívá ke konkurenceschopnosti průmyslu EU a udržitelnému rozvoji evropského hospodářství založenému na hodnotách konkurenceschopného sociálního trhu.

Od samého počátku má EU pravidla Smlouvy¹, která Komisi udělují pravomoc chránit spravedlivou, nenarušenou hospodářskou soutěž na vnitřním trhu. Pravidla EU v oblasti hospodářské soutěže stanoví pro společnosti náležitě vymezený právní rámec při obchodování na vnitřním trhu, což podnikům všech velikostí umožňuje spravedlivou hospodářskou soutěž. Tento právní rámec se v posledních šesti desetiletích vyvíjel, pod přísnou kontrolou evropských soudů však striktně dodržuje zásadu právního státu. Komise ve své každodenní činnosti v oblasti prosazování důsledně uplatňuje zásady nediskriminace, procesní spravedlnosti, transparentnosti, předvídatelnosti, práva být vyslechnut a ochrany důvěrných údajů. Předvídatelnost a důvěryhodnost systému EU učinila z Komise jeden z hlavních a nejvlivnějších orgánů pro hospodářskou soutěž na světě.

Ke zvýšení účinků své činnosti v oblasti prosazování práva působí Komise společně s vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž a s vnitrostátními soudy v členských státech a aktivně spolupracuje s orgány pro hospodářskou soutěž z celého světa, a to na dvoustranné úrovni i na řadě mezinárodních fór, jako je OECD, Mezinárodní síť pro hospodářskou soutěž a Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD), s cílem vytvořit skutečně rovné podmínky na celosvětové úrovni a dodržovat zásady právního státu.

Dne 7. června 2018 přijala Komise jako součást víceletého finančního rámce na období 2021–2027 návrh programu pro jednotný trh². To zahrnuje nový program v oblasti hospodářské soutěže s orientačním rozpočtem na dané programové období ve výši 140 milionů EUR. Po přijetí spolunormotvůrci pomůže program v oblasti hospodářské soutěže Komisi řešit nové výzvy pro politiku hospodářské soutěže v EU, které jsou spojeny s používáním dat velkého objemu, algoritmy a dalším rychlým vývojem ve stále více digitálním prostředí, a rovněž posílit síť spolupráce mezi orgány členských států a Komisí na podporu spravedlivé hospodářské soutěže na jednotném trhu.

¹ Čl. 3 odst. 1 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie. Základní pravidla hospodářské soutěže jsou zakotvena v části třetí hlavě VII kapitole 1 článcích 101–109 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a v nařízení EU o spojování podniků (nařízení (ES) č. 139/2004).

² Viz návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program pro jednotný trh, konkurenceschopnost podniků, včetně malých a středních podniků, a evropskou statistiku a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 99/2013, (EU) č. 1287/2013, (EU) č. 254/2014, (EU) č. 258/2014, (EU) č. 652/2014 a (EU) 2017/826, COM/2018/441 final – 2018/0231 (COD): https://ec.europa.eu/commission/publications/single-market-programme-legal-texts-and-factsheets_cs, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4049_cs.htm

V roce 2018 se opatření Komise v rámci politiky hospodářské soutěže zaměřovala i nadále na trhy, které jsou pro občany EU a podniky v EU důležité, jako jsou telekomunikace a digitální odvětví, finanční služby, energetika a životní prostředí, zemědělství a potravinářství, doprava a výroba. Tato zpráva představuje neúplné shrnutí činností Komise v oblasti politiky hospodářské soutěže v roce 2018. Další podrobnější informace jsou uvedeny v připojeném pracovním dokumentu útvarů Komise a na internetových stránkách Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž³.

2. Vyšší účinnost prosazování pravidel hospodářské soutěže

Komise trvale usiluje o zjednodušení postupů v řízeních ve věci hospodářské soutěže a o vyhodnocování hospodářských dopadů svých minulých rozhodnutí s cílem dále posílit včasnost, efektivnost a účinnost svých donucovacích opatření na základě pravidel EU v oblasti hospodářské soutěže.

V prosinci 2018 zveřejnila Komise aktualizované pokyny pro společnosti týkající se obchodního tajemství a dalších důvěrných informací⁴ v řízení ve věci porušení antimonopolních pravidel, jakož i pokyny a šablony pro použití tzv. důvěrných okruhů⁵ za účelem přístupu ke spisu. V řízeních ve věci porušení antimonopolních pravidel představuje přístup společností k informacím obsaženým ve spisu Komise zásadní procesní krok. Tyto dvojce nové pokyny jsou součástí trvalého úsilí Komise o zlepšení včasnosti a zvýšení efektivnosti řízení ve věci hospodářské soutěže, přičemž současně zaručují spravedlivý proces a právo společností na obhajobu. Doplnují předchozí pokyny Komise týkající se osvědčených postupů v oblasti datových místností⁶, pokyny pro žádosti o zachování důvěrnosti při přípravě veřejných znění jejích rozhodnutí⁷, jakož i doporučení týkající se využití podávání elektronických dokumentů⁸.

Na základě účinného rámce pro odměňování spolupráce ze strany společností, kterých se týkalo šetření v oblasti kartelů, a prvního řízení netýkajícího se kartelu v roce 2016⁹ uzavřela Komise v roce 2018 několik řízení ve věci porušení antimonopolních pravidel netýkajících se kartelů na základě spolupráce ze strany společností, jichž se šetření týkalo¹⁰. Tato spolupráce umožňuje Komisi zvýšit relevantnost a dopad jejích rozhodnutí urychlením šetření, zatímco společnosti mohou mít prospěch z významného snížení pokut v závislosti na povaze a době jejich spolupráce. V prosinci 2018 zveřejnila Komise neformální pokyny ohledně toho, jak mohou společnosti spolupracovat při šetření týkajícím se porušení antimonopolních pravidel výměnou za nižší pokuty¹¹.

³ Viz http://ec.europa.eu/competition/index_en.html.

⁴ Viz http://ec.europa.eu/competition/antitrust/business_secrets_en.pdf

⁵ Důvěrný okruh je postup dohodnutého poskytnutí informací, jehož prostřednictvím je omezenému okruhu fyzických osob umožněn přístup k důvěrným údajům obsaženým ve spisu Komise. Viz http://ec.europa.eu/competition/antitrust/conf_rings.pdf

⁶ Viz http://ec.europa.eu/competition/mergers/legislation/disclosure_information_data_rooms_en.pdf

⁷ http://ec.europa.eu/competition/antitrust/guidance_on_preparation_of_public_versions_antitrust_04062015.pdf

⁸ Viz http://ec.europa.eu/competition/contacts/electronic_documents_en.pdf

⁹ Věc AT.39759 – ARA Foreclosure, rozhodnutí Komise ze dne 20. září 2016, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseif/case_details.cfm?proc_code=1_39759

¹⁰ Rozhodnutí Komise ze dne 24. července 2018 ve věcech: AT.40181 – Philips, AT.40182 – Pioneer, AT.40465 – Asus a AT.40469 – Denon & Marantz a rozhodnutí Komise ze dne 17. prosince 2018 ve věci AT.40428 – Guess. Více informací viz kapitola 3 této zprávy.

¹¹ Informativní přehled, který stanoví rámec této spolupráce, byl zveřejněn při přijetí rozhodnutí o zákazu ve věci AT.40428 – Guess, viz http://ec.europa.eu/competition/publications/data/factsheet_guess.pdf

Evropský parlament a Rada přijaly návrh Komise na zvýšení účinnosti orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech

Dne 11. prosince 2018 přijaly Evropský parlament a Rada tzv. směrnici ECN+¹², která posiluje postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla EU v oblasti hospodářské soutěže týkající se antimonopolní politiky. Směrnice vycházela z návrhu Komise z března 2017¹³ po veřejné konzultaci, která probíhala v období od listopadu 2015 do února 2016.

Směrnice ECN+ zajistí, aby měly vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž při uplatňování stejných právních předpisů – antimonopolních pravidel EU – k dispozici účinné nástroje pro prosazování práva a zdroje potřebné k odhalování a postihování společností, které porušují pravidla EU v oblasti hospodářské soutěže. Směrnice rovněž zajistí, že budou moci svá rozhodnutí přijímat zcela nezávisle na základě skutkové podstaty a právních předpisů. Nová pravidla přispívají k cíli týkajícímu se skutečně jednotného trhu a podporují celkový cíl, kterým jsou konkurenční trhy, zaměstnanost a růst.

Směrnice ECN+ má být ve vnitrostátním právu provedena do 4. února 2021. Komise bude proces provádění sledovat a ve dvouletém období pro provedení směrnice ode dne jejího vyhlášení v Úředním věstníku bude členským státům nápomocna při jejím provádění ve vnitrostátním právu.

Využití výhod modernizace pravidel státní podpory

Od května 2012 provádí Komise rozsáhlý reformní balíček opatření pro modernizaci státní podpory. Tento soudržný reformní balíček umožňuje členským státům provést rychle opatření státní podpory, která posilují investice, hospodářský růst a vytváření pracovních příležitostí. V rámci tohoto balíčku byla v roce 2014 zavedena nová pravidla – zejména tzv. obecné nařízení o blokových výjimkách¹⁴, jež bylo v roce 2017 dále pozměněno. Tato pravidla snížila administrativní zátěž u opatření podpory, která méně narušují hospodářskou soutěž a která již členské státy nemusí oznamovat Komisi. Opatření, jež by mohla vážně narušit hospodářskou soutěž nebo roztržít jednotný trh, jsou současně i nadále podrobována podrobné kontrole. V souvislosti s víceletým finančním rámcem na období 2021–2027 navrhla Komise zjednodušení společných investic, které zahrnují financování ze strany EU i investice členských států, a to dalším rozšířením oblasti působnosti zmocňovacího nařízení EU v oblasti státní podpory, které je právním základem pro přijetí obecného nařízení o blokových výjimkách.

Srovnávací přehled státních podpor pro rok 2018¹⁵ potvrdil přínosy balíčku opatření pro modernizaci státní podpory. Od roku 2015 spadá více než 96 % nově zavedených opatření podpory do oblasti působnosti obecného nařízení o blokových výjimkách, což umožňuje rychlejší provedení ze strany členských států a zaměření kontroly státní podpory v souladu se zásadou „zasahovat nekompromisně u zásadních otázek a ustoupit do pozadí u otázek druhořadých“. Rostoucí podíl výdajů spadajících do oblasti působnosti obecného nařízení o

¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1 ze dne 11. prosince 2018 o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu, Úř. věst. L 11, 14.1.2019, s. 3.

¹³ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o posílení postavení orgánů pro hospodářskou soutěž v členských státech tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu, k dispozici na adrese <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TEXT/?uri=CELEX%3A52017SC0114>

¹⁴ Viz http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html

¹⁵ Viz http://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html

blokových výjimkách rovněž znamená, že v průměru jsou opatření státní podpory zaevidovaná Komisí provedena členskými státy mnohem rychleji než v minulosti: v porovnání s rokem 2013 se průměrná doba potřebná k provedení opatření státní podpory zkrátila o 15 %¹⁶.

V oblasti služeb obecného hospodářského zájmu se podle výročních zpráv o službách obecného hospodářského zájmu předložených členskými státy vztahovala na více než 90 % opatření podpory bloková výjimka podle rozhodnutí o službách obecného hospodářského zájmu.

Čím větší je transparentnost při využívání státní podpory, tím je pravděpodobnější, že prosazování bude účinnější. Za tímto účelem usnadňují útvary Komise dodržování ustanovení týkajících se transparentnosti, která jsou obsažena v balíčku opatření pro modernizaci státní podpory, a to tím, že ve spolupráci s členskými státy vypracovaly modul pro transparentnost státní podpory¹⁷ – informační nástroj pro předkládání a zveřejňování údajů o státní podpoře vyšší než 500 000 EUR. Do konce roku 2018 se k modulu pro transparentnost státní podpory připojilo 25 členských států. 25 členských států a Island zveřejnily údaje o více než 43 000 udělených podporách.

V roce 2018 zahájila Komise v souladu s pokyny Komise pro zlepšování právní úpravy hodnocení pravidel státní podpory přijatých v rámci balíčku opatření pro modernizaci státní podpory, jakož i pokynů pro oblast železniční dopravy a pojištění krátkodobých vývozních úvěrů. Hodnocení má podobu „kontroly účelnosti“¹⁸ a má ověřit, zda pravidla skutečně fungují v souladu se záměrem a zda jsou vhodná pro daný účel. Hodnocení poskytne základ pro rozhodnutí ohledně případného dalšího prodloužení či aktualizace pravidel, jež Komise přijme v budoucnu.

Boj proti kartelům pokračuje

Komise nedávno zavedla anonymní nástroj pro oznamovatele¹⁹, který jednotlivcům se zasvěcenými informacemi o jednání kartelu nebo o porušení jiných antimonopolních pravidel usnadňuje informování Komise o protisoutěžním chování prostřednictvím systému pro předávání oboustranně šifrovaných zpráv, přičemž je současně zachována jejich anonymita.

V roce 2018 prokazovaly významné výsledky donucovacích opatření Komise proti tvrdým kartelům účinnost postupu při narovnání, na nějž připadalo 75 % rozhodnutí přijatých v průběhu roku 2018. Postup při narovnání pomáhá rychleji odhalit tajné kartely a uvolnit cenné zdroje na jiná šetření. V rámci postupu při narovnání uznávají podniky, které se podílely na kartelu, svou účast na protiprávním jednání a svou odpovědnost za toto jednání. Narovnání umožňuje Komisi uplatnit zjednodušený postup, zkrátit dobu trvání a snížit náklady šetření, přičemž společnosti mají prospěch z rychlejších rozhodnutí a ze snížení pokut o 10 %.

¹⁶ Další podrobnější informace viz část I pracovního dokumentu útvarů Komise připojeného k této zprávě.

¹⁷ Viz <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/chooseLanguage>

¹⁸ Stávající kontrola účelnosti bude zahrnovat: obecné nařízení o blokových výjimkách; nařízení o podpoře „de minimis“; pokyny k regionální podpoře; rámec pro výzkum, vývoj a inovace; sdělení o státních podporách napomáhajících uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu; pokyny pro rizikové financování, letiště a leteckou dopravu; pokyny pro státní podporu v oblasti energetiky a ochrany životního prostředí; pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci; pokyny pro oblast železniční dopravy a sdělení o pojištění krátkodobých vývozních úvěrů (poslední dva dokumenty nebyly v balíčku opatření pro modernizaci státní podpory z roku 2012 zahrnuty). Viz https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-6623981_cs

¹⁹ Viz <http://ec.europa.eu/competition/cartels/whistleblower/index.html>

Dne 21. února 2018 uložila Komise pokuty za účast v kartelu v celkové výši 546 milionů EUR ve třech různých případech týkajících se námořní přepravy automobilů a dodávek automobilových součástí²⁰.

Rozhodnutí Komise týkající se námořních přepraveců automobilů a dodavatelů pro automobilové odvětví: boj proti tvrdým kartelům s dopadem na evropské spotřebitele a průmysl

Ve třech samostatných rozhodnutích uložila Komise za porušení antimonopolních pravidel EU námořním přepravecům automobilů pokuty ve výši 395 milionů EUR, dodavatelům zapalovacích svíček pokuty ve výši 76 milionů EUR a dodavatelům brzdových systémů pokuty ve výši 75 milionů EUR. Všechny společnosti uznaly svou účast v kartelech a souhlasily s narovnáním. Všechna řízení byla zahájena na základě žádostí podle oznámení o shovívavosti. Úspěšní žadatelé o ochranu před pokutami, kteří se na těchto kartelech podíleli, se vyhnuli pokutám, neboť oznámili existenci kartelů Komisi.

Po dobu téměř šesti let, od října 2006 do září 2012, tvořilo pět přepraveců (chilský námořní přepravce CSAV, japonští přepravci „K“ Line, MOL a NYK a norsko-švédský přepravce WWL-EUKOR) kartel na trhu pro námořní přepravu nových automobilů, nákladních vozidel a jiných velkých vozidel na různých trasách mezi Evropou a ostatními kontinenty. Přepravci se dohodli na zachování stávající situace na trhu a na vzájemném respektování tradičního obchodování na určitých trasách nebo s určitými zákazníky, přičemž stanovovali uměle vysoké ceny, nebo v nabídkových řízeních vyhlášených výrobcí vozidel cenu vůbec neuváděli. Kartel se dotýkal dovozců automobilů, výrobců vozidel (jakožto vývozců) a konečných zákazníků v Evropském hospodářském prostoru (EHP). Během svého šetření spolupracovala Komise s řadou orgánů pro hospodářskou soutěž z celého světa, včetně Austrálie, Kanady, Japonska a USA. Existenci kartelu oznámila společnost MOL, již byla tudíž pokuta prominuta v plném rozsahu, vyhnula se tudíž pokutě ve výši přibližně 203 milionů EUR.

V automobilovém odvětví uložila Komise sankce ve dvou dalších případech kartelů. První z nich se týkal zapalovacích svíček (elektronických zařízení pro automobilový průmysl), s ohledem na něž dodavatelé, společnosti Bosch (Německo) a NGK (Japonsko), uzavřeli tajné dohody se společností Denso (Japonsko). Kartel trval od roku 2000 do roku 2011 a měl zabránit hospodářské soutěži vzájemným respektováním tradičních zákazníků a zachováním stávající situace v odvětví zapalovacích svíček v EHP. Společnost Denso byla pokuta v plném rozsahu prominuta kvůli odhalení existence kartelu, takže se vyhnula pokutě ve výši přibližně 1 milionu EUR. Další rozhodnutí Komise se týkalo dvou případů protiprávního jednání v oblasti brzdových systémů. První kartel se týkal dodávek hydraulických brzdových systémů, zahrnoval společnosti TRW (USA; nyní ZF TRW, Německo), Bosch (Německo) a Continental (Německo) a trval od února 2007 do března 2011. Druhé protiprávní jednání trvalo od září 2010 do července 2011, souviselo s dodávkami elektronických brzdových systémů a podílely se na něm společnosti Bosch a Continental. V obou případech protiprávního jednání se dodavatelé automobilových součástí zaměřili na koordinaci svého chování na trhu prostřednictvím výměny citlivých informací, včetně informací o prvcích tvorby cen. V důsledku odhalení kartelů a prominutí pokuty v plném rozsahu se společnost TRW vyhnula pokutě ve výši přibližně 54 milionů EUR a společnost Continental pokutě ve výši přibližně 22 milionů EUR.

Rozhodnutí ve věcech kartelů týkajících se zapalovacích svíček a brzdových kartelů jsou součástí řady rozsáhlých šetření kartelů v odvětví automobilových součástí. Komise již uložila pokuty dodavatelům automobilových ložisek²¹, kabelových svazků pro automobilový průmysl²², pružné pěny

²⁰ Rozhodnutí Komise ze dne 21. února 2018: ve věci AT.40009 – Námořní přepravci automobilů, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40009; ve věci AT.40113 – Zapalovací svíčky, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40113 a ve věci AT.39920 – Brzdové systémy, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39920

²¹ Věc AT.39922 – Automobilová ložiska, rozhodnutí Komise ze dne 19. března 2014, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39922

používané (mimo jiné) při výrobě sedadel automobilů²³, nezávislých topení do automobilů a nákladních vozidel²⁴, alternátorů a startérů²⁵, tepelných systémů²⁶, systémů osvětlení²⁷ a systémů pro bezpečnost cestujících²⁸.

Dne 18. září 2018 zahájila Komise hloubkové šetření týkající se možné tajné dohody výrobců automobilů ohledně technologického vývoje systémů čištění emisí u osobních automobilů. V říjnu 2017 provedla Komise v rámci počátečního šetření v této věci inspekce v prostorách společností BMW, Daimler, Volkswagen a Audi v Německu. Komise proěřuje, zda se tyto společnosti dohodly, že nebudou vzájemně soutěžit v oblasti vývoje a zavádění systémů regulace emisí v automobilech prodávaných v EHP. Dotčenými systémy regulace emisí jsou systémy selektivní katalytické redukce (SCR), které snižují emise oxidu dusíku (NOx) u osobních automobilů se vznětovými motory, a filtry pevných částic, které snižují emise pevných částic u osobních automobilů se zážehovými motory. Formální zahájení řízení nepředjímá výsledek šetření.

Dne 21. března 2018 vydala Komise rozhodnutí²⁹ týkající se kartelu v odvětví kondenzátorů. Kondenzátory jsou elektrické součásti, které uchovávají energii a které se nacházejí v celé

²² Věc AT.39748 – Kabelové svazky pro automobilový průmysl, rozhodnutí Komise ze dne 10. července 2013, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39748

²³ Věc AT.39801 – Polyuretanová pěna, rozhodnutí Komise ze dne 29. ledna 2014, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39801

²⁴ Věc AT.40055 – Nezávislá topení, rozhodnutí Komise ze dne 17. června 2015, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40055

²⁵ Věc AT.40028 – Alternátory a startéry, rozhodnutí Komise ze dne 27. ledna 2016, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40028

²⁶ Věc AT.39960 – Tepelné systémy, rozhodnutí Komise ze dne 8. března 2017, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39960

²⁷ Věc AT.40013 – Systémy osvětlení, rozhodnutí Komise ze dne 21. června 2017, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40013

²⁸ Věc AT.39881 – Systémy pro bezpečnost cestujících, rozhodnutí Komise ze dne 22. listopadu 2017, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39881

řadě elektronických zařízení používaných spotřebiteli. Osmi výrobcům byly za podílení se na kartelových praktikách v období od roku 1998 do roku 2012 uloženy pokuty v celkové výši 254 milionů EUR.

Komise sankcionuje předčasné provedení opatření v oblasti spojování podniků

Pravidla EU v oblasti spojování podniků vyžadují, aby společnosti oznamovaly Komisi plánované fúze s významem pro celou Unii za účelem přezkumu („požadavek na oznamování“) a aby fúze neprovedly, dokud je Komise neschválí („povinnost zdržet se jednání“). Povinnost zdržet se jednání zabraňuje potenciálně nenapravitelnému negativnímu dopadu transakcí na jednotný trh, a to do doby, než je znám výsledek šetření Komise.

Dne 24. dubna 2018 uložila Komise společnosti Altice³⁰ se sídlem v Nizozemsku pokutu ve výši 124,5 milionu EUR za převzetí portugalského telekomunikačního operátora PT Portugal před oznámením převzetí Komisi či jeho schválením ze strany Komise (tzv. „gun jumping“). Pokuta by měla ostatní společnosti odradit od porušování pravidel. Provádění fúzí před oznámením či schválením snižuje účinnost systému EU pro kontrolu spojování podniků, který chrání evropské spotřebitele před fúzí, jež by vedla k vyšším cenám nebo menšímu výběru.

3. Řešení nových výzev v digitální ekonomice

V posledních šesti desetiletích existence evropské politiky hospodářské soutěže se trhy významně změnily. Zejména digitalizace ekonomiky výrazně proměnila chování spotřebitelů i způsob fungování trhů.

Zvláštním problémem jsou údaje, a to vzhledem k rostoucímu významu algoritmů. Algoritmy potřebují k učení data: čím je množství dat větší, tím jsou algoritmy inteligentnější. Dalším předmětem zájmu je rostoucí tržní síla digitálních platforem s dvojí úlohou spočívající jak v poskytování distribučního kanálu pro ostatní, tak v uvádění vlastních produktů na trh. Aby bylo možno potenciál a příležitosti, které digitální technologie přinášejí, využít co nejvíce, potřebuje Evropa skutečně propojený jednotný digitální trh. Politika hospodářské soutěže je nedílnou součástí vytváření náležitě fungujícího jednotného digitálního trhu.

Digitální éra vynesla do popředí také zcela nové účastníky trhu, z nichž někteří rostli velmi rychle a stali se hlavními poskytovateli technologií. Ačkoliv inovace těchto úspěšných společností, které mají na mnoha nových a nově vznikajících digitálních trzích dominantní postavení, usnadňují život občanů a podniků, je nezbytné zabránit tomu, aby tyto společnosti využívaly svůj vliv k narušení hospodářské soutěže ze strany ostatních subjektů. Aby bylo zajištěno, že trhy v Evropě slouží lidem, a nikoli naopak, již existuje nařízení týkající se pravidel ochrany údajů³¹ a Rada a Parlament přezkoumávají nařízení o povinnostech on-line platforem na podporu transparentnosti³².

²⁹ Věc AT.40136 – Kondenzátory, rozhodnutí Komise ze dne 21. března 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40136

³⁰ Věc M.7993 – Altice/Portugal (řízení podle čl. 14 odst. 2), rozhodnutí Komise ze dne 24. dubna 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7993

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

³² Viz návrh Komise na nařízení o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikové uživatele internetových zprostředkovatelských služeb, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/regulation-promoting-fairness-and-transparency-business-users-online-intermediation-services>

V roce 2018 zahájila Komise proces úvah o tom, jak může politika hospodářské soutěže sloužit co nejlépe evropským spotřebitelům v rychle se měnícím světě. Za tímto účelem jmenovala Komise profesorku Heike Schweitzerovou, profesora Jacquese Crémera a docenta Yves-Alexandreho de Montjoye zvláštními poradci s ohledem na budoucí výzvy pro politiku hospodářské soutěže, které jsou spojeny s digitalizací³³. Zpráva zvláštních poradců nazvaná „Politika hospodářské soutěže pro digitální éru“ (*Competition Policy for the Digital Era*) byla zveřejněna dne 4. dubna 2019³⁴. Ve své zprávě zvláštní poradci i) uvádějí, co považují za hlavní specifické rysy digitálních trhů; ii) vyjadřují svůj názor na cíle právních předpisů EU v oblasti hospodářské soutěže v digitální éře a iii) projednávají uplatňování pravidel hospodářské soutěže na digitální platformy a údaje, jakož i úlohu kontroly spojování podniků při zachovávání hospodářské soutěže a inovací. Zpráva má poskytnout Komisi vstupní informace pro probíhající proces úvah o tom, jak může politika hospodářské soutěže sloužit co nejlépe evropským spotřebitelům v rychle se měnícím světě.

Prosazování antimonopolních pravidel na obranu inovací na digitálních trzích

Dne 18. července 2018 přijala Komise rozhodnutí³⁵, v němž konstatovala, že společnost Google zneužila svého dominantního postavení, a uložila této společnosti pokutu ve výši 4,34 miliardy EUR za omezení hospodářské soutěže, která od roku 2011 uplatňovala vůči výrobcům mobilních zařízení a provozovatelům sítí s cílem upevnit své dominantní postavení v oblasti obecného internetového vyhledávání.

Věc „Google Android“: obnovení výhod účinné hospodářské soutěže v mobilní sféře ve prospěch evropských spotřebitelů

Vyhledávač Google je stěžejním produktem společnosti Google s ročními příjmy z reklamy přesahujícími 95 miliard USD, většinou v důsledku většího využívání inteligentních mobilních zařízení. V současnosti představuje mobilní internet více než polovinu celosvětového internetového provozu. Přibližně 80 % inteligentních mobilních zařízení v Evropě a po celém světě mimoto funguje s operačním systémem Android, což představuje celkem více než 2,2 miliardy zařízení.

Rozhodnutí Komise se týká tří typů omezení, která společnost Google uložila výrobcům mobilních zařízení a provozovatelům sítí s cílem zajistit, aby byl provoz přesměrován na vyhledávač Google:

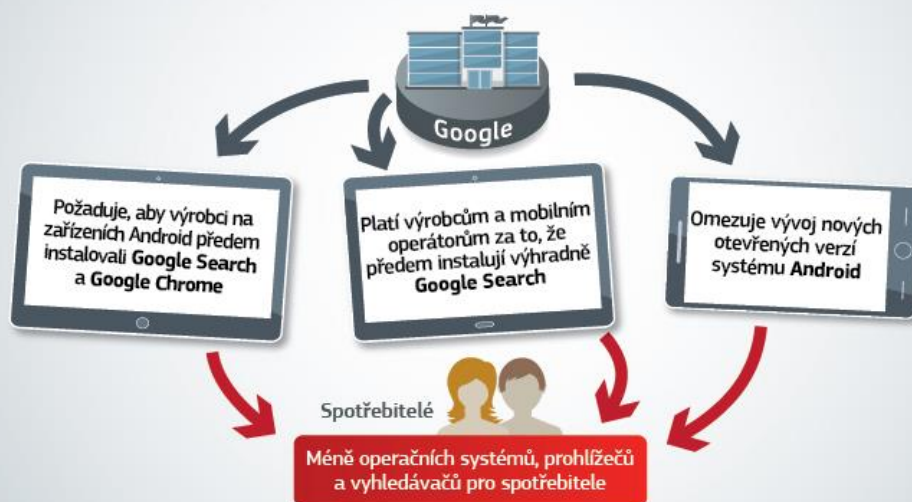
- Za prvé, společnost Google požadovala, aby výrobci nainstalovali v zařízeních používajících mobilní operační systém Android předem aplikace Google pro prohlížení a vyhledávání. Výrobci museli tuto podmínku splnit, pokud chtěli prodávat zařízení s obchodem s aplikacemi Google.
- Za druhé, společnost Google platila výrobcům a provozovatelům sítí za to, že zajistí, aby byla v těchto zařízeních předem nainstalována pouze vyhledávací aplikace Google.
- Za třetí, společnost Google bránila vývoji konkurenčních mobilních operačních systémů. Ty by mohly poskytnout platformu pro konkurenční vyhledávače za účelem získání provozu.

³³ Viz <https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/vestager/announcements/commission-appoints-professors-heike-schweitzer-jacques-cremer-and-assistant-professor-yves-de-montjoye> a <http://ec.europa.eu/competition/scp19/>

³⁴ Viz <http://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>

³⁵ Věc AT.40099 – Google Android, rozhodnutí Komise ze dne 18. července 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40099

Google omezeními v systému Android nezákonně chrání své dominantní postavení ve vyhledávání na internetu

Rozhodnutí Komise obsahovalo závěr, že tyto tři typy zneužívání jsou součástí celkové strategie společnosti Google k upevnění jejího dominantního postavení v oblasti obecného internetového vyhledávání, a to v době, kdy význam mobilního internetu významně roste.

Ačkoliv dominantní postavení na trhu jako takové není podle antimonopolních pravidel EU nezákonné, dominantní společnosti nesou zvláštní odpovědnost za nezneužívání svého dominantního postavení na trhu k omezování hospodářské soutěže, a to jak na trhu, na němž mají dominantní postavení, tak i na samostatných, avšak souvisejících trzích. Chování společnosti Google upíralo ostatním společnostem možnost soutěžit a inovovat na základě svých předností, a bylo proto v rozporu s antimonopolními pravidly EU. Co je důležitější, připravilo evropské spotřebitele o výhody plynoucí z účinné hospodářské soutěže v důležité mobilní sféře.

V rozhodnutí Komise se vyžadovalo, aby společnost Google účinně ukončila své protiprávní jednání do 90 dnů od přijetí rozhodnutí. Rozhodnutí Komise vyžaduje, aby společnost Google minimálně ukončila a neobnovila tři typy výše popsaných omezení. V rozhodnutí se také požaduje, aby se společnost Google zdržela jakýchkoli opatření, která mají stejný nebo podobný cíl nebo účinek. Komise bude dodržování rozhodnutí velmi pozorně sledovat. Rozhodnutí nebrání společnosti Google v tom, aby zavedla přiměřený, spravedlivý a objektivní systém zajišťující správné fungování zařízení s operačním systémem Android, která používají aplikace a služby Google, aniž by však byla dotčena svoboda výrobců zařízení vyrábět zařízení běžící na alternativní vývojové větvi otevřeného softwaru Android (tzv. *Android forks*).

Komise v roce 2018 pokračovala ve vyšetřování omezení, které společnost Google použila na zobrazování reklam spojené s vyhledáváním od konkurentů společnosti Google (AdSense) na určitých webových stránkách třetích stran. Dne 20. března 2019 uložila Komise společnosti Google za tato omezení pokutu ve výši 1,49 miliardy EUR³⁶.

³⁶ Věc AT.40411 – Google Search (AdSense), k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseff/case_details.cfm?proc_code=1_40411 Viz také: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-1770_cs.htm

Dne 24. ledna 2018 uložila Komise společnosti Qualcomm³⁷ pokutu ve výši 997 milionů EUR za zneužití dominantního postavení na trhu s čipovými sadami pro základní pásmo LTE v rozporu s antimonopolními pravidly EU. V rozhodnutí Komise se vyžaduje, aby se společnost Qualcomm zdržela v budoucnu jakýchkoli praktik, které mají stejný nebo podobný cíl nebo účinek. Trh s čipovými sadami pro základní pásmo LTE se vyznačuje vysokými překážkami vstupu a společnost Qualcomm je na tomto trhu zdaleka největším dodavatelem v celosvětovém měřítku. Mezi roky 2011 a 2016 poskytla společnost Qualcomm společnosti Apple významné platby pod podmínkou, že ve svých zařízeních iPhone a iPad bude používat výhradně čipové sady společnosti Qualcomm. Platby za výlučný odběr upíraly konkurentům možnost soutěžit na základě svých předností a připravily evropské spotřebitele o skutečnou možnost výběru a inovace.

Účinné prosazování práva v oblasti kartelů chrání konkurenceschopné ceny vstupů pro digitální zařízení

Dne 21. března 2018 uložila Komise osmi výrobcům kondenzátorů (Elna, Hitachi Chemical, Holy Stone, Matsuo, NEC Tokin, Nichicon, Nippon Chemi-Con a Rubycon) pokuty ve výši 254 milionů EUR³⁸ za účast na kartelu pro dodávky elektrolytických kondenzátorů, který trval čtrnáct let. Kondenzátory jsou elektrické součástky, které elektrostaticky uchovávají energii v elektrickém poli a používají se v celé řadě elektronických výrobků.

Schůzky a kontakty v rámci kartelu se uskutečňovaly zejména v Japonsku, kartel však fungoval v celosvětovém měřítku, včetně EHP. Společnosti se pravidelně scházely a vyměňovaly si obchodně citlivé informace o budoucích cenách a o budoucí nabídce a poptávce. Cílem bylo koordinovat budoucí jednání a vyhnout se cenové konkurenci. Společnosti Sanyo Electric Co., Ltd. a její mateřské společnosti Panasonic Corporation byla pokuta v plném rozsahu prominuta, jelikož Komisi informovaly o existenci kartelu, vyhnuly se tudíž uložení pokuty.

Šetření Komise bylo součástí celosvětového úsilí. Orgány pro hospodářskou soutěž v Brazílii, Japonsku, Singapuru a na Tchaj-wanu uložily účastníkům kartelu v odvětví kondenzátorů pokuty ještě před vydáním rozhodnutí Komise. V říjnu 2018 se společnost Nippon Chemi-Con stala osmou společností, které byla uložena pokuta v USA. Následoval jihokorejský orgán pro hospodářskou soutěž, který v prosinci 2018 uložil pokutu devíti společnostem.

Antimonopolní pravidla EU chrání cenovou konkurenci a větší výběr pro spotřebitele v oblasti elektronického obchodu

Elektronický obchod vytváří pro spotřebitele i pro podniky významné příležitosti. Evropští spotřebitelé mohou mít přístup k širšímu výběru zboží a služeb, jakož i možnost přeshraničních nákupů a mohou srovnávat ceny prodejců v celé Evropě. Podniky mohou obdobně obchodovat na celém jednotném trhu s více než 500 miliony osob pomocí jediné internetové stránky jako svého kontaktního místa. Rychle rostoucí trh on-line obchodu má nyní v Evropě každoročně hodnotu více než 500 miliard EUR a více než polovina Evropanů nakupuje on-line.

³⁷ Věc AT.40220 – Qualcomm (platby za výlučný odběr), rozhodnutí Komise ze dne 24. ledna 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40220

³⁸ Věc AT.40136 – Kondenzátory, rozhodnutí Komise ze dne 21. března 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40136

Šetření Komise v odvětví elektronického obchodování, jehož výsledky Komise zveřejnila dne 10. května 2017³⁹ v rámci své strategie pro jednotný digitální trh, prokázalo, že zdaleka nejrozšířenějším omezením hospodářské soutěže na trzích elektronického obchodu jsou omezení související s cenou při dalším prodeji. Účinné prosazování pravidel hospodářské soutěže v této oblasti je proto velmi důležité. Zjištění objasnila rovněž rostoucí využívání automatického softwaru, který maloobchodníci používají ke sledování cen a stanovování cen.

Řešení zásahů do cen: Komise uložila pokuty čtyřem výrobcům spotřební elektroniky za stanovování cen pro další prodej

Dne 24. července 2018 přijala Komise samostatná rozhodnutí⁴⁰, kterými uložila společnostem Asus (Tchaj-wan), Denon & Marantz, Pioneer (Japonsko) a Philips (Nizozemsko) pokuty v celkové výši 111 milionů EUR, a to za omezení možnosti internetových maloobchodních prodejců stanovit své vlastní maloobchodní ceny v případě široce používaných spotřebních elektronických výrobků, jako jsou kuchyňské spotřebiče, notebooky a hi-fi produkty. Tento typ jednání se nazývá stanovením cen pro další prodej. Na takovémto jednání se čtyři zmíněné společnosti podílely v období od roku 2011 do roku 2015. Zásahování do cen omezilo účinnou cenovou soutěž mezi maloobchodníky a mělo bezprostřední dopad na miliony evropských spotřebitelů, kteří čelili vyšším cenám kuchyňských spotřebičů, vysoušečů vlasů, notebooků, sluchátek a mnoha dalších výrobků, jež jsou dostupné u internetových maloobchodních prodejců.

Čtyři uvedení výrobci intervenovali zejména u internetových maloobchodních prodejců, kteří nabízeli své výrobky za nízké ceny. Pokud tito maloobchodníci nedodržovali ceny požadované výrobci, čelili sankcím, jako je blokování dodávek. Mnoho společností používá algoritmy pro stanovení cen automaticky k přizpůsobování svých cen konkurentům. Cenová omezení uložená internetovým maloobchodním prodejcům s nízkými cenami tak měla nakonec širší dopad na celkové on-line ceny u těchto spotřebních elektronických výrobků. Využívání důmyslných monitorovacích nástrojů mimoto výrobcům umožnilo účinně sledovat stanovování cen pro další prodej v distribuční síti a v případě snížení cen rychle zasáhnout.

Všechny čtyři společnosti spolupracovaly s Komisí, předložily příslušné důkazy a výslovně uznaly skutečnosti a porušení antimonopolních pravidel EU. Tato spolupráce vedla k urychlení šetření Komise a k zvýšení dopadu a relevantnosti jejího rozhodnutí. Společnosti měly zároveň prospěch ze snížení pokut v závislosti na rozsahu jejich spolupráce, a to v rozmezí od 40 % (v případě společností Asus, Denon & Marantz a Philips) do 50 % (v případě společnosti Pioneer).

Ve své závěrečné zprávě o šetření v odvětví elektronického obchodování Komise rovněž uvedla, že více než jeden z deseti maloobchodních prodejců, kteří se zúčastnili šetření, se v distribučních dohodách setkal s omezením přeshraničního prodeje.

Dne 17. prosince 2018 uložila Komise oděvní společnosti Guess pokutu ve výši téměř 40 milionů EUR za protisoutěžní dohody, které blokují přeshraniční prodej. Distribuční dohody společnosti Guess se snažily zabránit spotřebitelům v EU v nakupování v jiných členských státech tím, že znemožňovaly maloobchodníkům přeshraniční reklamu a prodej. To společnosti umožnilo udržovat uměle vysoké maloobchodní ceny, zejména v zemích střední a

³⁹ Viz http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_final_report_cs.pdf

⁴⁰ Rozhodnutí Komise ze dne 24. července 2018: ve věci (vertikální omezení) AT.40181 – Philips, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40181; ve věci AT.40182 – Pioneer, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40182; ve věci AT.40465 – Asus, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40465 a ve věci AT.40469 – Denon & Marantz, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40469

východní Evropy. Společnost Guess s Komisí plně spolupracovala, uznala protiprávní jednání a předložila příslušné důkazy, a v důsledku toho využila snížení pokuty o 50 %⁴¹.

Rozhodnutí týkající se společnosti Guess vycházelo z výsledků odvětvového šetření. Komise zahájila šetření jako samostatný postup nezávisle na odvětvovém šetření. Rozhodnutí se mimoto zabývá otázkou omezení prodeje, jež jsou v rozporu s jednotným trhem, a doplňuje pravidla týkající se neoprávněného zeměpisného blokování, která platí od 3. prosince 2018⁴².

Pravidla EU pro státní podporu umožňují evropským vládám podporovat zavádění širokopásmového připojení

Komise stanovila své cíle v rámci „Digitální agendy“ a cíle pro „gigabitovou společnost“⁴³ jako jednu ze svých strategických priorit. Odhaduje se, že dosažení cílů týkajících se konektivity na jednotném digitálním trhu stanovených do roku 2020 a 2025 si v příštím desetiletí vyžádá celkové investice ve výši přibližně 500 miliard EUR. Ačkoliv se očekává, že velkou část těchto investic pokryje soukromé financování, je zapotřebí i veřejné financování, aby bylo zajištěno, že nebudou opomenuty venkovské a vzdálené oblasti. Kontrola státní podpory má zajistit, aby tyto veřejné investice nevytěsňovaly (plánované) soukromé investice a aby byla veřejně financovaná infrastruktura při hospodářské soutěži dostupná všem subjektům. V této souvislosti schválila Evropská komise v roce 2018 na základě pokynů pro širokopásmové sítě⁴⁴ bavorský projekt⁴⁵ na vybudování sítí s velmi vysokou kapacitou v šesti obcích. To bylo poprvé, kdy Komise posuzovala opatření podpory, jak se předpokládá na základě cílů uvedených ve sdělení o gigabitové společnosti. Přenosové rychlosti jsou mnohem vyšší, než měli uživatelé v cílových oblastech dosud k dispozici. Nové sítě proto přinesou významné zlepšení v souladu se strategickými cíli stanovenými ve sdělení o gigabitové společnosti.

Pravidla EU pro státní podporu umožňují členským státům společně podporovat významné projekty společného evropského zájmu

V červnu 2014 přijala Komise sdělení o významných projektech společného evropského zájmu (IPCEI)⁴⁶, aby podnítila členské státy k podpoře projektů, jež jednoznačně přispívají k hospodářskému růstu, zaměstnanosti a konkurenceschopnosti Evropy. Rámec pro významné projekty společného evropského zájmu doplňuje ostatní pravidla státní podpory, jako je obecné nařízení o blokových výjimkách⁴⁷ a rámec pro výzkum, vývoj a inovace⁴⁸, což

⁴¹ Rozhodnutí Komise ze dne 17. prosince 2018: ve věci porušení antimonopolních pravidel AT.40428 – Guess, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40428

⁴² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES, Úř. věst. L 60I, 2.3.2018, s. 1–15.

⁴³ Viz <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-connectivity-competitive-digital-single-market-towards-european-gigabit-society> Viz také <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/broadband-europe>

⁴⁴ Sdělení Komise – Pokyny EU k použití pravidel státní podpory ve vztahu k rychlému zavádění širokopásmových sítí, Úř. věst. C 25, 26.1.2013, s. 1.

⁴⁵ Věc SA.48418 – Bavorský pilotní projekt týkající se gigabitové sítě – Německo, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48418

⁴⁶ Sdělení Komise – Kritéria pro analýzu slučitelnosti státní podpory, která má podpořit realizaci významných projektů společného evropského zájmu, s vnitřním trhem, Úř. věst. C 188, 20.6.2014, s. 4.

⁴⁷ Viz http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html#gber

⁴⁸ Sdělení Komise – Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, Úř. věst. C 198, 27.6.2014, s. 1.

umožňuje podporovat inovativní projekty, přičemž je současně zajištěno omezení případného narušení hospodářské soutěže. Pravidla tudíž umožňují průlomový výzkum a inovace a rozsáhlé sdílení výsledků a zároveň zajišťují, aby podpora z peněz daňových poplatníků skutečně sloužila evropským občanům.

V prosinci 2018 Komise konstatovala, že integrovaný projekt, který společně oznámily Francie⁴⁹, Německo⁵⁰, Itálie⁵¹ a Spojené království⁵² a který se týká výzkumu a inovací v oblasti mikroelektroniky, je v souladu s pravidly EU pro státní podporu a přispívá ke společnému evropskému zájmu. Komise označila mikroelektroniku za jednu ze šesti klíčových základních technologií, které se pokládají za zásadní pro budoucí průmyslový rozvoj⁵³.

Čtyři členské státy poskytnou na tento projekt zaměřený na umožnění výzkumu a vývoje inovativních technologií a komponent (např. čipů, pokročilých optických zařízení, integrovaných obvodů a inteligentních senzorů), které mohou být integrovány do velké řady následných aplikací, financování ve výši až 1,75 miliardy EUR. Patří sem spotřebitelská zařízení, například domácí spotřebiče a automatizovaná vozidla a komerční a průmyslová zařízení, například systémy pro řízení baterií používaných pro elektrickou mobilitu a skladování energie. Zejména se očekává, že projekt povzbudí další výzkum a inovace navazující na výzkum, zejména v souvislosti s rozsáhlou oblastí internetu věcí a s připojením aut bez řidičů. Projekt má uvolnit další soukromé investice ve výši 6 miliard EUR a má být dokončen do roku 2024.

4. Politika hospodářské soutěže na podporu cílů EU v oblasti energetiky a životního prostředí

Komise i nadále usiluje o vytvoření evropské energetické unie, v níž může čistá energie proudit volně a bezpečně. Pro evropské hospodářství mají zásadní význam spolehlivé dodávky energie pro podniky i pro spotřebitele za přiměřené ceny s minimálním dopadem na životní prostředí.

Státní podpora na ekologizaci hospodářství

Pravidla státní podpory hrají klíčovou úlohu při podpoře ekologických a energeticky účinných způsobů výroby a spotřeby elektřiny. Podporují rovněž investice nezbytné k zajištění bezpečnosti dodávek při současné dekarbonizaci evropského energetického systému. V tomto ohledu pomáhají pravidla státní podpory Unii dosáhnout jejích ambiciózních cílů v oblasti energetiky a klimatu s co nejnižšími náklady pro daňové poplatníky a bez nepatřičného narušení hospodářské soutěže na jednotném trhu, přičemž současně přispívají k plnění závazku podle Pařížské dohody týkajícího se snížení emisí v EU do roku 2030 nejméně o 40 %.

V roce 2018 bylo prosazování pravidel státní podpory v oblasti energie z obnovitelných zdrojů nadále velmi vysoké. Komise schválila 21 režimů podpory obnovitelných zdrojů

⁴⁹ Věc SA.46705 – IPCEI v oblasti mikroelektroniky – Francie, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46705

⁵⁰ Věc SA.46578 – IPCEI v oblasti mikroelektroniky – Německo, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46578

⁵¹ Věc SA.46595 – IPCEI v oblasti mikroelektroniky – Itálie, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46595

⁵² Věc SA.46590 – IPCEI v oblasti mikroelektroniky – Spojené království, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46590

⁵³ Viz http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6862_en.htm

energie a energeticky účinných elektráren. V důsledku toho mají nyní téměř všechny členské státy schválené režimy státní podpory obnovitelných zdrojů energie a kombinované výroby tepla a elektřiny. Například ve Vlámku obdrží vysoce účinná zařízení pro kombinovanou výrobu tepla a elektřiny za úsporu energie certifikáty, jež mohou poté prodat na trhu, aby získaly dodatečné příjmy nad rámec běžné ceny na trhu s elektřinou⁵⁴.

Schválení státní podpory udělená v roce 2018 v oblasti energie z obnovitelných zdrojů vycházela z pokynů pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky z roku 2014. Tyto pokyny umožňují rostoucímu počtu členských států podporovat udržitelnou energii prostřednictvím konkurenčních a technologicky neutrálních nabídkových řízení a začleňovat na trh s elektřinou obnovitelné zdroje energie. To vede k nižším nákladům pro spotřebitele v celé elektroenergetické soustavě. Jako příklad lze uvést první technologicky neutrální nabídkové řízení v Dánsku schválené v roce 2018, které přineslo rekordně nízké ceny a podporu získaly projekty v oblasti solární energie i výroby větrné energie na pevnině.

Dále, dne 26. února 2018 Komise schválila⁵⁵ režim veřejné podpory s částkou ve výši 70 milionů EUR pro elektrické autobusy a dobíjecí infrastrukturu v Německu do konce roku 2021. Aby byli provozovatelé veřejné dopravy způsobilí pro podporu, musí zajistit, aby jejich elektrické a plug-in hybridní elektrické autobusy využívaly elektřinu z obnovitelných zdrojů. Dne 14. listopadu 2018 Komise schválila⁵⁶ veřejnou podporu ve výši 107 milionů EUR pro ekologičtější autobusy v Německu, a to modernizací autobusů se vznětovým motorem, které se využívají ve veřejné osobní dopravě v přibližně 90 obcích, v nichž byly v roce 2016 nebo 2017 překročeny mezní hodnoty pro emise oxidů dusíku. Obě opatření jsou v souladu s environmentálními cíli EU, jakož i s evropskou strategií pro nízkoemisní mobilitu a s její podporou přechodu na vozidla s nulovými emisemi ve městech a vytvoření trhu pro tato vozidla.

Regulace trhu s elektřinou při plnění cílů EU v oblasti energetiky a klimatu

Kapacitní mechanismy mají zajistit bezpečnost dodávek elektřiny. Kapacitní mechanismy obvykle nabízejí poskytovatelům kapacit kromě příjmů z prodeje elektřiny na trhu dodatečné výhody výměnou za zachování stávající kapacity nebo investování do nové kapacity, která je zapotřebí k zaručení bezpečnosti dodávek elektřiny. Kapacitní mechanismy však nemohou nahradit reformy na trhu s elektřinou na vnitrostátní a evropské úrovni. Členské státy musí souběžně provádět reformy trhu s cílem odstranit selhání trhu nebo regulace, jež oslabují pobídku pro subjekty působící v oblasti energetiky k investicím do energetické kapacity v souladu s cíli Unie v oblasti dekarbonizace.

Ve své zprávě o šetření v oblasti kapacitních mechanismů z roku 2016⁵⁷ dospěla Komise k závěru, že kapacitní mechanismy mohou ovlivňovat skladbu výroby a mohou se tedy vzájemně ovlivňovat s politickými nástroji zaměřenými na posílení dekarbonizace. Na podporu kapacity založené na nefosilních zdrojích Komise doporučila, aby kritéria způsobilosti či přidělování vztahující se na kapacitní mechanismy umožňovala soutěžit spolu s ostatními kapacitami i energii z obnovitelných zdrojů a hospodářským subjektům na straně

⁵⁴ Viz http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-821_en.htm

⁵⁵ Věc SA.48190 – Režim podpory na nákup elektrických autobusů pro městskou veřejnou dopravu, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48190

⁵⁶ Věc SA.51450 – Režim pro modernizaci autobusů se vznětovým motorem v místní veřejné dopravě, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_51450

⁵⁷ Viz http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/capacity_mechanisms_final_report_cs.pdf

poptávky. V opačném případě mohou kapacitní mechanismy ohrozit cíle v oblasti dekarbonizace a současně zvýšit cenu za bezpečnost dodávek.

Dne 18. prosince 2018 bylo dosaženo politické dohody ohledně balíčku nazvaného „Čistá energie pro všechny Evropany“⁵⁸. Tento balíček představuje důležitý krok směrem k dekarbonizaci evropského energetického systému. Budoucí kapacitní mechanismy budou zahrnovat nové limity týkající se emisí uhlíku z fosilních paliv. Balíček mimoto zavádí nové uspořádání trhu s cílem vytvořit vhodné investiční pobídky a umožnit další rozvoj obnovitelných zdrojů energie v odvětví elektřiny.

Opatření státní podpory i nadále zajišťují bezpečnost dodávek energie pro evropské občany a podniky

Dne 7. února 2018⁵⁹ schválila Komise šest mechanismů kapacity elektrické energie s cílem zajistit bezpečnost dodávek energie v Belgii⁶⁰, Francii⁶¹, Německu⁶², Řecku⁶³, Itálii⁶⁴ a Polsku⁶⁵. Další kapacitní mechanismus pro Řecko byl schválen dne 30. července 2018⁶⁶. Komise založila svá rozhodnutí na pokynech pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky z roku 2014 a konstatovala, že opatření přispějí k zajištění bezpečnosti dodávek, aniž by vedla k zvýšení cen elektřiny pro spotřebitele nebo omezení toků elektřiny přes hranice EU, a že jsou tudíž v souladu s pravidly EU pro státní podporu.

Sedm schválených kapacitních mechanismů se týká více než poloviny obyvatelstva EU. Zahrnují řadu různých typů mechanismů, které se zabývají konkrétními potřebami v jednotlivých členských státech. Těchto sedm rozhodnutí podporuje strategii energetické unie, kterou přijala Komise a jejímž cílem je zajistit v Evropě bezpečnou a konkurenceschopnou energii.

Prostřednictvím systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS) hrají pravidla státní podpory klíčovou úlohu při plnění cílů v oblasti klimatu rovněž tím, že u energeticky nejnáročnějších průmyslových odvětví snižují nepřímé náklady trhu s uhlíkem v EU. Hlavní zásadou systému EU ETS je to, že by znečišťovatelé měli za své emise uhlíku platit. Mimo EU však tuto zásadu neuplatňují všechny země. Pokud by podniky přemístily část své výroby mimo EU kvůli nákladům spojeným s emisemi uhlíku, vedlo by to k zvýšení emisí uhlíku na celosvětové úrovni. Jelikož výrobci elektřiny nedostávají bezplatné povolenky, musí je kupovat, což zvyšuje cenu elektřiny pro spotřebitele. Za tímto účelem mohou členské státy odběratelům s vysokou spotřebou elektrické energie částečně kompenzovat nepřímé náklady vyplývající ze systému EU ETS.

V roce 2012 přijala Komise pokyny, které stanoví podmínky, za nichž mohou členské státy poskytnout takovou částečnou kompenzaci, která se považuje za státní podporu, pro

⁵⁸ Viz <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union/clean-energy-all-europeans>

⁵⁹ Viz http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-682_fr.htm

⁶⁰ Věc SA.48648 – Belgická strategická rezerva, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48648

⁶¹ Věc SA.48490 – Zvláštní nabídkové řízení v reakci na poptávku ve Francii, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48490

⁶² Věc SA.45852 – Německá kapacitní rezerva, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_45852

⁶³ Věc SA.48780 – Prodloužení řeckého režimu přerušitelnosti, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_48780

⁶⁴ Věc SA.42011 – Italský kapacitní mechanismus, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_42011

⁶⁵ Věc SA.46100 – Plánovaný polský kapacitní mechanismus, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46100

⁶⁶ http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/state_aid_to_secure_electricity_supply_en.html

obchodovací období 2012–2020. Dne 14. března 2018 přijaly Rada a Parlament revidovanou směrnici o systému pro obchodování s emisemi na období 2021–2030. Ve směrnici se zdůrazňuje, že by členské státy měly usilovat o omezení kompenzace na 25 % výnosů z dražeb v rámci systému EU ETS. Dne 20. prosince 2018 proto Komise zahájila proces revize pokynů ke státní podpoře v souvislosti se systémem EU ETS.

Podpora otevřených a integrovaných trhů se zemním plynem a elektřinou

K dosažení cílů zakotvených v Pařížské dohodě⁶⁷ musí EU zvýšit svůj podíl energie z obnovitelných zdrojů ve skladbě zdrojů energie, jako je solární a větrná energie, a současně zajistit dostupnost plynu za konkurenceschopné ceny jakožto flexibilní záložní kapacity. Účinná hospodářská soutěž na evropských trzích se zemním plynem závisí nejen na prosazování pravidel EU v oblasti hospodářské soutěže, nýbrž také na investicích do diverzifikace dodávek plynu, na náležitě zaměřených evropských a vnitrostátních právních předpisech v oblasti energetiky a na jejich řádném provádění. To vše je zahrnuto v evropské energetické unii, která představuje pro Komisi klíčovou prioritu.

V roce 2018 Komise nadále podporovala rozvoj otevřeného a konkurenčního trhu s energií ve prospěch spotřebitelů v souladu s cíli energetické unie.

Dne 24. května 2018 přijala Komise rozhodnutí⁶⁸ o odstranění překážek, které vytvořila společnost Gazprom a které negativně ovlivňují volný tok zemního plynu ve střední a východní Evropě, a o uložení souboru povinností společnosti Gazprom s ohledem na její chování v budoucnu.

Rozhodnutí týkající se společnosti Gazprom: umožnění volného toku zemního plynu za konkurenční ceny

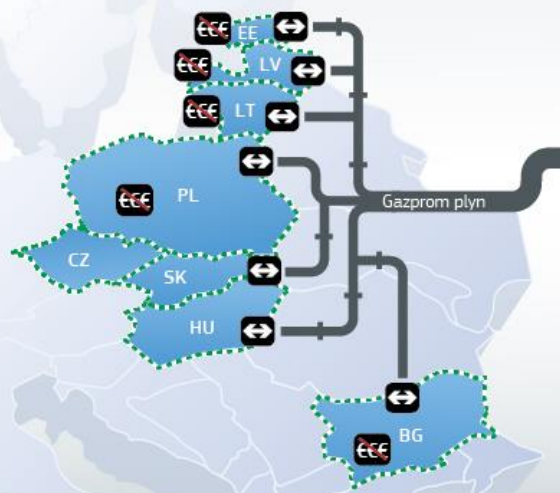
Společnost Gazprom je dominantním dodavatelem zemního plynu v řadě zemí střední a východní Evropy. V dubnu 2015 vyslovila Komise obavy, že společnost Gazprom porušuje antimonopolní pravidla EU tím, že uplatňuje celkovou strategii rozdělení trhů se zemním plynem podle vnitrostátních hranic v osmi členských státech: v Bulharsku, České republice, Estonsku, Maďarsku, Lotyšsku, Litvě, Polsku a na Slovensku. Tato strategie umožnila společnosti Gazprom účtovat vyšší ceny zemního plynu v pěti z těchto členských států (v Bulharsku, Estonsku, Lotyšsku, Litvě a Polsku).

⁶⁷ Viz https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2030_en

⁶⁸ Věc AT. 39816 *Upstream gas supplies in Central and Eastern Europe* (Předcházející trhy pro dodávky zemního plynu ve střední a východní Evropě), rozhodnutí Komise ze dne 24. května 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_39816

GAZPROM musí umožnit volný tok plynu za konkurenční ceny

- Žádná omezení
přeshraničních toků plynu
- Na žádost musí dodat plyn na
trhy, kterým chybí propojení
se sousedními zeměmi EU,
a plyn z těchto trhů odebrat
- Na žádost musí upravit cenu
plynu podle konkurenčních
západoevropských referenčních
hodnot

K odstranění obav Komise z narušení hospodářské soutěže musí společnost Gazprom plnit soubor povinností, které mají zajistit volný tok zemního plynu za konkurenční ceny ve střední a východní Evropě. Tyto povinnosti uložené společnosti Gazprom budou zavedeny po dobu osmi let. Zohledňují zpětnou vazbu od zúčastněných stran, která byla obdržena při tržním testu, jenž Komise zahájila v březnu 2017.

Povinnosti společnosti Gazprom se týkají čtyř oblastí. Za prvé, zákazníci společnosti Gazprom již nejsou omezováni při dalším prodeji pořízeného plynu na přeshraničním základě. Za druhé, mají větší flexibilitu, pokud chtějí, aby společnost Gazprom dodala jejich plyn (některé části střední a východní Evropy, konkrétně pobaltské státy a Bulharsko, jsou dosud od ostatních členských států izolovány kvůli chybějícím propojovacím vedením). Za třetí, zákazníci získají účinný nástroj, který zajistí, že jejich cena plynu odráží cenovou úroveň na konkurenčních západoevropských trzích se zemním plynem, zejména v plynárenských uzlech. Za čtvrté, společnost Gazprom nemůže využívat výhody týkající se plynárenské infrastruktury.

Tyto povinnosti společně odstraňují obavy Komise z narušení hospodářské soutěže a dosahují cílů spočívajících v umožnění volného toku zemního plynu ve střední a východní Evropě za konkurenční ceny. Komise se rozhodla stanovit tyto povinnosti (tzv. „závazky“) jako právně závazné pro společnost Gazprom, což znamená, že pokud společnost některou z těchto povinností poruší, může jí Komise uložit pokutu až do výše 10 % jejího celosvětového obrátu.

Dne 21. června 2018 zahájila Komise formální vyšetřovací řízení⁶⁹ s cílem posoudit, zda dohody o dodávkách uzavřené mezi katarskými ropnými společnostmi, které vyvážejí zkapalněný zemní plyn (LNG), a evropskými dovozci brání volnému toku zemního plynu v Evropském hospodářském prostoru v rozporu s antimonopolními pravidly EU. Společnost Qatar Petroleum je největším vývozcem LNG do celého světa i do Evropy a připadá na ni přibližně 40 % celkového dovozu LNG do EU, přičemž v některých členských státech jsou podíly dovozu podstatně vyšší. Komise dále prověří, zda dlouhodobé smlouvy společnosti

⁶⁹ Věc AT.40416 – Dodávky LNG do Evropy, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40416

Qatar Petroleum (obvykle s délkou trvání 20 nebo 25 let) na dodávky LNG do EHP obsahují územní omezení rozdělující vnitřní trh EU se zemním plynem.

Dne 7. prosince 2018 přijala Komise rozhodnutí, kterým se stanoví jako právně závazné závazky, jež nabídl německý provozovatel přenosové soustavy TenneT⁷⁰ k významnému zvýšení přeshraničních toků elektřiny mezi Dánskem a Německem. Společnost TenneT zajistí, aby byla vždy k dispozici zvláštní zaručená kapacita, což více výrobcům elektřiny umožní přístup na německý velkoobchodní trh. To je zcela v souladu s cílem Komise učinit evropský trh s energií konkurenceschopnějším a integrovanějším a usnadnit přechod Unie na čistší, obnovitelné zdroje energie ve prospěch spotřebitelů.

Dne 17. prosince 2018 uložila Komise bulharskému podniku Bulgarian Energy Holding (BEH), jeho dceřiné společnosti pro dodávky zemního plynu Bulgargaz a jeho dceřiné společnosti pro plynárenskou infrastrukturu Bulgartransgaz (skupina BEH) pokutu⁷¹ ve výši 77 milionů EUR za blokování přístupu konkurentů ke klíčové plynárenské infrastruktuře v Bulharsku v rozporu s antimonopolními pravidly EU.

Komise pokračuje rovněž v šetření týkajícím se rumunského provozovatele přepravní soustavy Transgaz⁷² kvůli možnému omezení vývozu plynu.

5. Ochrana hospodářské soutěže na jednotném trhu

Úspěšné globální společnosti jsou často výsledkem organického růstu na konkurenčních domácích trzích v důsledku odborných znalostí a inovativnosti. V některých případech však mohou společnosti rozhodnout o tom, že jim fúze může pomoci získat velikost a sílu potřebnou k tomu, aby mohly účinněji soutěžit jak v Evropě, tak i mimo ni. Mohou očekávat, že fúze za účelem spojení doplňkových portfolií zajistí efektivitu z rozsahu nebo usnadní vstup na nové trhy nebo do nových zeměpisných oblastí. Pakliže se tyto výhody projeví, mohou přinést prospěch i jejich zákazníkům. Kontrola spojování podniků v EU umožňuje společnostem růst tím, že získají další podniky, současně však zachovává výběr, kvalitu, inovace a konkurenční ceny pro občany a podniky v EU.

Klíčové fúze v agrochemickém průmyslu

Osivo a pesticidy mají zásadní význam pro zemědělce a v konečném důsledku i pro spotřebitele. Komise zajišťuje účinnou hospodářskou soutěž v tomto odvětví, aby měli zemědělci přístup k inovativním produktům, lepší kvalitě a konkurenčním cenám. Při posuzování nedávných spojení na tomto koncentrovaném trhu mezi společnostmi Dow a DuPont⁷³ a mezi společnostmi Syngenta a ChemChina⁷⁴ vyhodnotila Komise jejich dopad na všechny aspekty hospodářské soutěže, včetně nákladů zemědělců a inovací. Obě rozhodnutí následovala po hloubkovém přezkumu navrhovaných transakcí.

⁷⁰ Věc AT.40461 – Propojovací vedení DE-DK, rozhodnutí Komise ze dne 7. prosince 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40461

⁷¹ Věc AT.39849 – BEH Gas, rozhodnutí Komise ze dne 17. prosince 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39849

⁷² Věc AT.40335 – Plynové propojovací vedení v Rumunsku, dispoziční na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40335

⁷³ Věc M.7932 – Dow / DuPont, rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2017, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7932

⁷⁴ Věc M.7962 – ChemChina / Syngenta, rozhodnutí Komise ze dne 5. dubna 2017, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7962

Dne 21. března 2018 schválila Komise po hloubkovém přezkumu na základě nařízení EU o spojování podniků podmíněně plány společnosti Bayer týkající se koupě společnosti Monsanto⁷⁵. Spojení bylo podmíněno odprodejem rozsáhlého nápravného balíčku v hodnotě 6 miliard EUR, který řeší problém překrývání aktivit stran v oblasti osiva, pesticidů a digitálního zemědělství.

Podmíněné schválení spojení mezi podniky Bayer a Monsanto: zachování hospodářské soutěže a inovací na agrochemickém trhu

Podniky Bayer (Německo) a Monsanto (Spojené státy americké) jsou důležitými subjekty v odvětví osiv a pesticidů. Podnik Monsanto je celosvětově největším dodavatelem osiva a většiny tržeb dosahuje v USA a Latinské Americe (méně než 10 % jeho produkce se prodává v Evropě). Podnik Bayer je druhým největším dodavatelem pesticidů na světě, který přibližně 30 % svých výrobků prodává v Evropě. Je rovněž důležitým dodavatelem osiva pro řadu plodin, který působí na celosvětové úrovni.

V rámci svého hloubkového šetření posoudila Komise více než 2 000 různých výrobních trhů a přezkoumala 2,7 milionu interních dokumentů. Při šetření trhu byly zjištěny zejména obavy z narušení hospodářské soutěže v oblasti pesticidů, osiv a znaků a rovněž digitálního zemědělství.

K odstranění zjištěných problémů v oblasti hospodářské soutěže se v rozhodnutí Komise ze dne 21. března 2018 konkrétně požadovalo, aby podnik Bayer odprodal vhodnému kupujícímu příslušné podniky a aktiva v hodnotě 6 miliard EUR, včetně výzkumu a vývoje. Komise dospěla k závěru, že soubor prodávaných aktiv umožní vhodnému konkurentovi trvale nahradit konkurenční tlak vyvíjený podnikem Bayer na relevantních trzích a pokračovat v inovacích ve prospěch všech Evropanů, spotřebitelů i zemědělců, a životního prostředí.

Dne 30. dubna 2018 schválila Komise podle nařízení EU o spojování podniků podmíněně převzetí částí divize Bayer's Crop Science podnikem BASF⁷⁶ – v souvislosti se závazky týkajícími se odprodeje v rámci fúze Bayer/Monsanto.

Komise svým rozhodnutím ve věci Bayer/Monsanto zajistila, že počet globálních hráčů, kteří aktivně soutěží na těchto koncentrovaných trzích, zůstane stejný, což zaručuje další účinnou hospodářskou soutěž a inovace na trzích osiv a znaků, pesticidů a digitálního zemědělství a stejně široký výběr pro zemědělce, pokud jde o dodavatele osiv a pesticidů na těchto trzích, jako dříve.

V důsledku transakce byla vytvořena celosvětově největší integrovaná společnost působící v oblasti osiv a pesticidů.

Vzhledem k celosvětovému rozsahu činnosti podniků Bayer a Monsanto Komise v tomto případě úzce spolupracovala s řadou orgánů pro hospodářskou soutěž, zejména s ministerstvem spravedlnosti USA a antimonopolními orgány v Austrálii, Brazílii, Kanadě, Indii, Číně a Jižní Africe.

Pokud jde o osivo a pesticidy, existují další zásadní obavy, které přesahují rámec politiky hospodářské soutěže, včetně ochrany spotřebitele, bezpečnosti potravin a zajištění nejvyšších standardů v oblasti životního prostředí a klimatu. Stávající vnitrostátní a evropské regulační normy týkající se těchto záležitostí zůstanou po těchto fúzích stejně přísné jako před nimi a budou platit i nadále.

⁷⁵ Věc M.8084 – Bayer/Monsanto, rozhodnutí Komise ze dne 21. března 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8084

⁷⁶ Věc M.8851 – BASF / Bayer Divestment Business, rozhodnutí Komise ze dne 30. dubna 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8851

Zachování účinné hospodářské soutěže na evropských trzích s ocelí

Ocel představuje nevyhnutelný vstupní produkt pro mnoho evropských odvětví a výrobků a evropské odvětví oceli zaměstnává přibližně 360 000 osob ve více než 500 výrobních závodech v 23 členských státech.

Dne 7. května 2018 schválila Komise po hloubkovém přezkumu nabytí společnosti Ilva společností ArcelorMittal⁷⁷, která je největším výrobcem plochých výrobků z uhlíkové oceli v Evropě i na světě. Rozhodnutí Komise je podmíněno odprodejem rozsáhlého opravného souboru k zachování účinné hospodářské soutěže na evropských trzích s ocelí ve prospěch spotřebitelů a podniků.

Podmíněné schválení nabytí společnosti Ilva společností ArcelorMittal Komisí

Společnost ArcelorMittal se sídlem v Lucemburku řídí rozsáhlou výrobní sítí v celém Evropském hospodářském prostoru, zatímco společnost Ilva má významná výrobní aktiva v Itálii, včetně ocelárny v Tarantu, která je největší evropskou integrovanou ocelárnou vyrábějící ploché výrobky z uhlíkové oceli na jednom místě. Po nabytí společnosti Ilva společností ArcelorMittal vznikne zdaleka největší výrobce oceli v Evropě.

V rámci hloubkového šetření přezkoumala Komise více než 800 000 interních dokumentů a vzala v úvahu zpětnou vazbu od více než 200 zákazníků působících v celé řadě odvětví, jako jsou stavebnictví, výroba automobilů, domácí spotřebiče a trubky. Tito zákazníci se spoléhají na konkurenceschopné ceny oceli, aby mohli na jednotném trhu i na světových trzích konkurovat dováženým výrobkům.

K odstranění obav Komise z narušení hospodářské soutěže, pokud jde o za tepla válcované, za studena válcované a galvanizované ploché výrobky z uhlíkové oceli, navrhla společnost ArcelorMittal odprodej řady oceláren v celé Evropě jednomu či více kupujícím, kteří se společností ArcelorMittal trvale soutěží.

Komise dospěla k závěru, že navrhovaná transakce, jak byla pozměněna závazky, zajišťuje zachování hospodářské soutěže na evropských trzích s ocelí a nevede k vyšším cenám v zájmu evropských výrobních odvětví i spotřebitelů. Rozhodnutí je podmíněno úplným dodržením závazků.

Kontrola spojování podniků jde tudíž ruku v ruce s rozhodnými opatřeními EU na ochranu ocelářského průmyslu v EU před nekalými obchodními praktikami třetích zemí. Komise bere v úvahu obavy evropského ocelářského průmyslu, avšak také mnoha evropských podniků, které používají ocel jako vstup. V současné době jsou zavedena různá opatření na ochranu obchodu týkající se dovozu výrobků z oceli a ze železa, včetně z Číny, Ruska, Indie a řady dalších zemí. V současnosti mimoto v souvislosti s výrobky z oceli probíhá několik šetření týkajících se ochrany obchodu. Komise se účastní také globálního fóra pro řešení nadbytku kapacity v ocelářství s cílem odstranit příčiny celosvětové nadměrné kapacity v odvětví oceli a vypracovat konkrétní politická řešení.

Prodej aktiv společnosti Ilva společností ArcelorMittal by měl stejně tak přispět k urychlení náležitých sanačních prací v oblasti Taranta. Tato nezbytná činnost k odstranění znečištění by měla neprodleně pokračovat⁷⁸ v zájmu ochrany zdraví obyvatelstva v sousedství a životního prostředí, jak bylo s italskými orgány dohodnuto v letech 2016–2017.

⁷⁷ Věc M.8444 – ArcelorMittal/Ilva, rozhodnutí Komise ze dne 7. května 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8444

⁷⁸ Od roku 2013 vede Komise proti Itálii řízení o nesplnění povinnosti kvůli nezajištění toho, aby společnost Ilva dodržovala právní předpisy EU týkající se norem kvality životního prostředí.

V rámci zvláštního šetření podle pravidel státní podpory dospěla Komise dne 21. prosince 2017⁷⁹ k závěru, že dvě půjčky, které Itálie poskytla společnosti Ilva v roce 2015, zahrnovaly protiprávní a neslučitelnou státní podporu. Komise Itálii požádala, aby zajistila navrácení neoprávněně vyplacených částek ve výši přibližně 84 milionů EUR od společnosti Ilva.

Hlubkové šetření Komise týkající se navrhovaného nabytí společnosti Alstom společností Siemens

Vlaky a signalizační zařízení, které je řídí, mají pro dopravu v Evropě zásadní význam. Dne 13. července 2018 zahájila Evropská komise hlubkové šetření⁸⁰ za účelem posouzení navrhovaného nabytí společnosti Alstom společností Siemens podle nařízení EU o spojování podniků.

Společnosti Siemens (Německo) a Alstom (Francie) patří v oblasti železniční dopravy k celosvětové špičce a navrhovaná transakce by spojila dva největší dodavatele kolejových vozidel a signalizačních zařízení v EHP, a to nejen z hlediska velikosti společných činností, nýbrž také z hlediska jejich zeměpisného zastoupení.

Obavy Komise souvisely s možným omezením hospodářské soutěže na trzích, na nichž by subjekt vzniklý spojením působil, zejména s ohledem na dodávky několika typů vlaků (kolejových vozidel) a systémů řízení a zabezpečení pro provozovatele železniční dopravy. To by mohlo vést k vyšším cenám a menšímu výběru dodavatelů a inovativních výrobků na úkor provozovatelů vlaků, provozovatelů infrastruktury a v konečném důsledku i milionů Evropanů, kteří každý den využívají železniční dopravu při cestě do zaměstnání nebo ve svém volném čase. Komise se domnívala, že se vstup nových konkurentů na trhy EHP s kolejovými vozidly nebo signalizačními zařízeními, zejména včetně potenciálních čínských dodavatelů, v dohledné době nejeví jako pravděpodobný.

Komise provedla hlubkové šetření dopadů transakce, aby zjistila, zda se její obavy z narušení hospodářské soutěže potvrdí. Komise měla za to, že by spojení poškodilo hospodářskou soutěž na trzích pro železniční systémy řízení a zabezpečení a vysokorychlostní vlaky. Strany nenabídly dostatečná nápravná opatření k odstranění těchto obav. Dne 6. února 2019 Komise navrhované nabytí společnosti Alstom společností Siemens podle nařízení EU o spojování podniků zakázala⁸¹.

Podpora konkurenceschopného dopravního trhu

Konkurenceschopné a efektivní odvětví dopravy má zásadní význam pro náležitě fungující jednotný trh, strategii udržitelného růstu a otevřené hospodářství začleněné do světových trhů.

V roce 2018 pokračoval velmi výrazný růst letecké dopravy, částečně kvůli přínosům intenzivní hospodářské soutěže mezi leteckými společnostmi a letišti. Prioritou je i nadále zachování účinné hospodářské soutěže v tomto odvětví. Co se týká letišť, Komise přijala rozhodnutí, v němž konstatovala, že prodloužení koncese pro aténské mezinárodní letiště Eleftherios Venizelos o dvacet let nepředstavuje státní podporu.⁸² Toto rozhodnutí bylo

⁷⁹ Věc SA.38613 – Podpora společnosti Ilva, rozhodnutí Komise ze dne 21. prosince 2017, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38613

⁸⁰ Věc M.8677 – Siemens/Alstom, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8677

⁸¹ Viz http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-881_en.htm

⁸² Viz http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6785_en.htm

přijato až poté, co byl původní koncesionářský poplatek ve výši 484 milionů EUR, který se zakládal na finančních a obchodních parametrech, jež nebyly v souladu s tržními podmínkami, zvýšen na 1 115 milionů EUR. Vzhledem k této vyšší ceně Komise konstatovala, že prodloužení koncese nezahrnuje státní podporu, jelikož společnost Athens International Airport S.A. uhradí za další provozování aténské mezinárodního letiště Eleftherios Venizelos odpovídající tržní poplatek.

V listopadu 2018 zahájila Komise řízení podle článku 101 SFEU proti společnostem Amadeus⁸³ a Sabre⁸⁴, předním celosvětovým dodavatelům počítačových rezervačních systémů. Šetření se zaměřuje na možná omezení hospodářské soutěže na trhu pro služby distribuce letenek. Komise se obává, že by tato omezení mohla vytvořit překážky pro inovace a zvýšit náklady na distribuci letenek, což by v konečném důsledku zvýšilo ceny letenek pro cestující.

Pokud jde o odvětví letecké dopravy, rozhodnutí Komise týkající se spojení podniků v souvislosti s úpadkem společnosti Air Berlin umožnila včasné převzetí aktiv společnosti Air Berlin silnými konkurenty, kteří nejenže zachovají, nýbrž také zlepši hospodářskou soutěž na různých letištích v Německu a Rakousku ve prospěch mnoha evropských cestujících, kteří z těchto letišť odlétají nebo na ně přilétají⁸⁵. Aby se zabránilo nepatřičnému narušení hospodářské soutěže poskytnutím státní podpory leteckým společnostem, které mají ekonomické potíže, zahájila Komise rovněž formální vyšetřovací řízení týkající se překlenovacího úvěru ve výši 900 milionů EUR, který italský stát poskytl v průběhu roku 2017 společnosti Alitalia⁸⁶.

6. Zvýšení odolnosti finančního sektoru v rámci bankovní unie

Celková stabilizace finančního sektoru a postupné zavádění regulačního rámce bankovní unie vedly k menšímu počtu zásahů z veřejného rozpočtu, a tudíž ke snížení počtu nových případů státní podpory v tomto sektoru. Komise mohla mimoto ukončit sledování dalších deseti bank s ohledem na závazky vyplývající z minulých rozhodnutí o státní podpoře a uzavřít řadu dlouhodobých případů pocházejících z dřívější doby.

V Německu schválila Komise v roce 2018 privatizaci společnosti HSH Nordbank bez státní podpory na základě otevřeného výběrového řízení vedoucího k prodeji banky za kladnou cenu a k restrukturalizaci za účelem obnovení její dlouhodobé životaschopnosti⁸⁷. Slovinský stát prodal 65 % svého podílu ve skupině NLB v souladu se souborem revidovaných závazků, které Komise schválila v roce 2018⁸⁸. Tento prodej byl hlavním prvkem posouzení životaschopnosti, které Komise provedla v rozhodnutí o státní podpoře pro skupinu NLB z roku 2013. Komise i nadále sleduje, zda Slovinsko plní zbývající závazky.

⁸³ Věc AT.40617 – Distribuce letenek (Amadeus), k dispozici na adrese

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40617

⁸⁴ Věc AT.40618 – Distribuce letenek (Sabre), k dispozici na adrese

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40618

⁸⁵ Viz http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5244_en.htm, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5402_en.htm a http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4494_en.htm

⁸⁶ Viz http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3501_en.htm

⁸⁷ Věc SA.52288 – Německo, rozhodnutí Komise ze dne 26. listopadu 2018, k dispozici na adrese

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_52288

⁸⁸ Věc SA.33229 – Slovinsko, rozhodnutí Komise ze dne 10. srpna 2018, k dispozici na adrese

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_33229

Navzdory větší odolnosti bankovního sektoru v EU se části finančního sektoru stále potýkají s určitými problémy pocházejícími z dřívější doby, jež vznikly před přijetím rámce bankovní unie, zejména s dosud vysokým objemem úvěrů se selháním v některých členských státech. Stěžejní úlohu při řešení těchto záležitostí hraje i nadále kontrola státní podpory ve finančním sektoru ze strany Komise.

V roce 2018 schválila Komise podporu na likvidaci za účelem prodeje druhé největší kyperské banky, Cyprus Cooperative Bank, a postupného ukončení činnosti zbytkové části subjektu⁸⁹. To umožnilo řádný odchod banky, která v minulosti již dvakrát obdržela státní podporu, z trhu a odstranění téměř 30 % kyperských úvěrů se selháním z domácího bankovního systému. Rovněž na Kypru schválila Komise režim ESTIA na podporu soukromých domácností a mikropodniků, které čelí problémům při splácení hypotečních úvěrů a u nichž hrozí ztráta hlavního bydliště⁹⁰.

V Itálii uplatňuje italský stát systém záruk k usnadnění sekuritizace úvěrů se selháním (GACS), který byl zprvu schválen v únoru 2016 a posléze prodloužen do počátku března 2019⁹¹. V rámci tohoto režimu budou moci italské banky i nadále financovat prodej vybraných úvěrů se selháním s využitím státní záruky poskytnuté za tržních podmínek. Režim GACS významně přispěl k odstranění úvěrů se selháním z italského bankovního systému: od vstupu režimu GACS v platnost do poloviny listopadu 2018 se s podporou na základě tohoto režimu uskutečnilo sedmnáct různých odprodejů úvěrů se selháním, což představuje celkové čisté snížení objemu špatných úvěrů v Itálii v tomto období přibližně o 60 % (hrubé úvěry se selháním ve výši zhruba 51 miliard EUR).

7. Zajištění rovných podmínek v daňové oblasti

Důvěra v jednotný trh EU závisí na vytvoření rovných podmínek, aby mohly podniky soutěžit na základě svých předností, a to i v oblasti daní. Členský stát nemůže například nadnárodním společnostem poskytovat daňové výhody, které nejsou dostupné pro ostatní společnosti (často místní podniky), jelikož to by vážně narušilo hospodářskou soutěž.

Komise pokračuje v boji proti selektivním daňovým výhodám

Dne 20. června 2018 dospěla Komise k závěru, že daňové zacházení se společností Engie⁹², dodavatelem zemního plynu a elektřiny, ze strany Lucemburska je s ohledem na postupy EU v oblasti státní podpory protiprávní a není slučitelné s pravidly EU pro státní podporu. Od Lucemburska se proto vyžadovalo, aby zajistilo navrácení částky převyšující 120 milionů EUR společností Engie.

Ukončení selektivních daňových výhod: rozhodnutí týkající se společnosti Engie

Po hloubkovém šetření, které bylo zahájeno v září 2016, došla Komise k závěru, že dva soubory daňových rozhodnutí vydaných Lucemburskem po dobu deseti let uměle snižovaly daňovou zátěž společnosti Engie v Lucembursku, a to bez řádného odůvodnění.

⁸⁹ Věc SA.35334 – Kypr, rozhodnutí Komise ze dne 19. června 2018 a 28. srpna 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_35334

⁹⁰ Věc SA.49554 – Kypr, rozhodnutí Komise ze dne 3. prosince 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/276985/276985_2032224_96_2.pdf

⁹¹ Věc SA.51026(2018/N) – Itálie, rozhodnutí Komise ze dne 31. srpna 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_51026

⁹² Věc SA.44888 – Podpora společnosti Engie, rozhodnutí Komise ze dne 20. června 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44888

V roce 2008 resp. 2010 zavedla společnost Engie v rámci skupiny dvě složité struktury financování pro dvě společnosti ve skupině Engie v Lucembursku, a to Engie LNG Supply a Engie Treasury Management. Tyto struktury zahrnovaly trojstrannou transakci mezi Engie LNG Supply resp. Engie Treasury Management a dalšími dvěma společnostmi ve skupině Engie v Lucembursku.

Šetření Komise prokázalo, že daňová rozhodnutí vydaná Lucemburskem schvalovala nejednotné zacházení se stejnou transakcí, a to jako s dluhem i jako s vlastním kapitálem, což nezohledňovalo ekonomickou realitu, jelikož to uměle snížilo daňovou zátěž společnosti. V důsledku toho hradila společnost Engie po dobu deseti let v Lucembursku u určitých zisků efektivní sazbu daně z příjmů právnických osob ve výši 0,3 %.

Na tomto základě dospěla Komise k závěru, že daňové rozhodnutí poskytlo společnosti Engie selektivní hospodářskou výhodu. Tato rozhodnutí konkrétně společnosti Engie umožnila vyhnout se odvodu daně u 99 % zisků dosažených společnostmi Engie LNG Supply a Engie Treasury Management v Lucembursku. Lucembursko muselo zajistit, aby společnost Engie odvedla neuhrazenou daň převyšující 120 milionů EUR.

Komise uvítala legislativní kroky, které přijala lucemburská vláda ke změně zákona o dani z příjmů a k uvedení příslušných ustanovení do souladu s projektem OECD pro boj proti erozi základu daně a přesouvání zisku⁹³. Tyto kroky zahrnovaly rovněž změnu zákona o dani z příjmů právnických osob s cílem zabránit nezdanění zisků vzniklých v souvislosti s přeměnou úvěrů na akcie. Tato změna se však netýká trojstranných transakcí, jako jsou transakce provedené společnostmi Engie.

Pravidla EU pro státní podporu brání členským státům v poskytování neoprávněných daňových výhod pouze vybraným společnostem. Členské státy nemohou činit rozdíly mezi společnostmi, které se s ohledem na cíl těchto vnitrostátních právních předpisů nacházejí ve stejné právní a skutkové situaci. Tato diskriminace narušuje hospodářskou soutěž a podle pravidel státní podpory je protiprávní. Pravidla státní podpory rovněž vyžadují navrácení protiprávní a neslučitelné státní podpory, aby se odstranilo narušení hospodářské soutěže způsobené touto podporou. Podle pravidel státní podpory nejsou ukládány žádné pokuty a navrácení podpory dotyčnou společnost nepenalizuje, jelikož pouze obnovuje rovné zacházení s ostatními společnostmi.

⁹³ Viz <http://www.oecd.org/tax/beps/>

Dne 19. září 2018 Komise konstatovala, že nezdanění určitých zisků společnosti McDonald's v Lucembursku⁹⁴ nevedlo k protiprávní státní podpoře. Toto zacházení, které bylo v souladu s vnitrostátními daňovými předpisy a smlouvou o zamezení dvojího zdanění uzavřenou mezi Lucemburskem a USA, neposkytlo společnosti McDonald's selektivní výhodu, nýbrž bylo důsledkem nesouladu mezi lucemburskými daňovými předpisy a daňovými předpisy USA. Komise proto dospěla k závěru, že Lucembursko neporušilo pravidla EU pro státní podporu.

Kromě výše uvedených změn zákona o dani z příjmů k zajištění souladu daňových předpisů s projektem OECD pro boj proti erozi základu daně a přesouvání zisku zpřísnilo Lucembursko v zákoně o dani z příjmů kritéria týkající se vymezení stálé provozovny. Podle nových ustanovení, která vstoupila v platnost dne 1. ledna 2019, může Lucembursko za určitých podmínek požadovat, aby společnosti, které tvrdí, že mají zdanitelnou přítomnost v zahraničí, předložily potvrzení, že skutečně podléhají dani v jiné zemi.

Dne 19. prosince 2018 dospěla Komise také k závěru, že Gibraltar⁹⁵ poskytoval od roku 2011 do roku 2013 nadnárodním společnostem protiprávní daňové výhody prostřednictvím režimu osvobození úroků a licenčních poplatků od daně z příjmů právnických osob a rovněž prostřednictvím pěti individuálních daňových rozhodnutí, která poskytla selektivní daňové výhody s ohledem na určité příjmy nizozemských komanditních společností. Příjemci musí Gibraltaru vrátit neuhrazené daně ve výši přibližně 100 milionů EUR.

Během šetření Komise pozměnil Gibraltar své daňové předpisy s cílem posílit postup vydávání daňových rozhodnutí, zpřísnit pravidla pro stanovování převodních cen, zvýšit povinnosti daňových poplatníků (např. podávání ročních přiznání k dani, poskytování smysluplných informací v žádostech o rozhodnutí) a zlepšit transparentnost, pokud jde o způsob uplatňování územního systému zdanění. Komise tato zdokonalená pravidla, která nabyla účinku v říjnu 2018, uvítala.

Komise pokračuje v šetřeních týkajících se daňových rozhodnutí vydaných Nizozemskem ve prospěch společnosti Inter IKEA⁹⁶ a daňového režimu pro nadnárodní společnosti ve Spojeném království⁹⁷.

Šetření Komise týkající se individuálních daňových rozhodnutí v členských státech prokazují svou účinnost

Daňová rozhodnutí jako taková nejsou podle pravidel EU pro státní podporu problematická tehdy, pokud pouze potvrzují, že daňové dohody mezi společnostmi v rámci téže skupiny dodržují příslušné daňové právní předpisy. Daňová rozhodnutí, která určitým společnostem poskytují selektivní daňové zvýhodnění, však mohou narušit hospodářskou soutěž na jednotném trhu EU v rozporu s pravidly EU pro státní podporu.

⁹⁴ Věc SA.38945 – Údajná podpora pro společnost Mc Donald's – Lucembursko, rozhodnutí Komise ze dne 19. září 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38945

⁹⁵ Věc SA.34914 – Spojené království – režim daně z příjmů právnických osob na Gibraltar (ITA 2010), rozhodnutí Komise ze dne 19. prosince 2018, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_34914

⁹⁶ Věc SA.46470 – Možná podpora ve prospěch společnosti IKEA – NL, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_46470

⁹⁷ Věc SA.44896 – Možný režim státní podpory týkající se daňového osvobození příjmů z financování v rámci skupiny („Group Financing Exemption“) ve Spojeném království, k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44896

Členské státy dosáhly při provádění rozhodnutí Komise o vymáhání nezaplacených daní, která Komise přijala v předchozím roce, významného pokroku, což společně fakticky brání v tom, aby měly i nadále prospěch z nezákonných výhod. V květnu 2018 dokončilo Lucembursko zpětné získávání částky převyšující 260 milionů EUR a úroků z vymáhané podpory ve výši 21 milionů EUR od společnosti Amazon. V říjnu 2018 získalo Lucembursko zpět rovněž částku převyšující 120 milionů EUR od společnosti Engie spolu s úroky z vymáhané podpory ve výši 1 milionu EUR. V témže měsíci získalo Irsko od společnosti Apple zpět protiprávní a neslučitelnou podporu v plné výši, tj. 13,1 miliardy EUR, a navíc i úroky z vymáhané podpory ve výši přibližně 1,2 miliardy EUR. Ve všech těchto případech jsou peníze vloženy na vázaný účet do doby, než bude znám výsledek probíhajícího řízení o oprávněm prostředku proti rozhodnutí Komise u soudů EU.

8. Spojení sil na podporu celosvětové kultury hospodářské soutěže

Jelikož integrace světových trhů pokračuje a stále více společností využívá globální hodnotové řetězce, musí orgány pro hospodářskou soutěž zvýšit svou spolupráci a více než kdy dříve se dohodnout na společných normách a postupech. Účinné prosazování pravidel hospodářské soutěže závisí v rostoucí míře na spolupráci s ostatními donucovacími orgány. Jestliže obchodní praktiky určité společnosti poškozují hospodářskou soutěž v různých zemích a na různých kontinentech, lze spravedlivé a rovné podmínky na trhu obnovit pouze tehdy, jedná-li donucovací orgány jako jeden tým.

Komise stojí v popředí mezinárodní spolupráce v oblasti hospodářské soutěže na mnohostranné i dvoustranné úrovni. V roce 2001 patřila Komise k zakládajícím členům Mezinárodní sítě pro hospodářskou soutěž (ICN), jež má nyní více než 130 členů. Komise je aktivní rovněž na všech mezinárodních fórech věnovaných hospodářské soutěži, včetně OECD, Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD), WTO a Světové banky⁹⁸.

Na dvoustranné úrovni usiluje Komise o posílení mezinárodních rovných podmínek, a to začleňováním ustanovení o hospodářské soutěži a státní podpoře do dohod o volném obchodu a dohod o přidružení. V roce 2018 pokračovala Komise v jednáních s Chile, Mexikem, Mercosurem, Ázerbájdžánem, Tuniskem, Indonésií, Andorrou, Monakem a San Marinem a zahájila jednání s Austrálií, Novým Zélandem, Kyrgyzstánem a Uzbekistánem. Na konci roku 2018 se vyjednávací Evropské unie a Švýcarska dohodli na znění institucionální rámcové dohody, která obsahuje také pravidla státní podpory. Komise se mimoto zapojuje do široké škály činností v rámci spolupráce s orgány pro hospodářskou soutěž v řadě třetích zemí, a to na základě dohod nebo memorand o porozumění. V červnu 2018 podepsala Komise správní ujednání s Mexikem.

V roce 2018 pokračovala spolupráce GR pro hospodářskou soutěž s čínským Státním úřadem pro regulaci trhu (SAMR), který byl zřízen v roce 2018 v důsledku reorganizace čínské ústřední správy, v oblasti politiky hospodářské soutěže a v rámci jednotlivých řízení, včetně dialogu o kontrole státní podpory. Úřad SAMR sdružuje antimonopolní úřady ministerstva obchodu, Národní komise pro rozvoj a reformy (NDRC) a Státního úřadu pro průmysl a obchod a rovněž Úřad pro přezkum spravedlivé hospodářské soutěže při NDRC. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž spolupracovalo s úřadem SAMR při přezkumu v pěti případech týkajících se spojení podniků a reagovalo na žádost úřadu SAMR o vyjádření k jeho návrhu předpisů zakazujících zneužívání dominantního postavení na trhu. V souvislosti s činností úřadu SAMR na podporu jeho systému pro přezkum spravedlivé hospodářské soutěže uskutečnilo rovněž několik výměn na technické úrovni.

⁹⁸ Další podrobnější informace viz část I pracovního dokumentu útvarů Komise připojeného k této zprávě.

Komise je i nadále odhodlána podporovat rozsáhlou kulturu hospodářské soutěže a prosazovat rovné podmínky na celosvětové úrovni, aby mohly společnosti soutěžit na základě kvality svých výrobků a služeb. V roce 2018 vyvíjela Komise další úsilí o zlepšení mnohostranných pravidel týkajících se dotací v rámci koncepce EU pro modernizaci WTO. Hlavním cílem je zvýšit transparentnost, zlepšit pravidla týkající se škodlivých dotací a náležitě řešit problémy související se státními podniky. Komise se i nadále podílí na odvětvových iniciativách, které se zabývají dotacemi v mezinárodním kontextu, pokud jde například o ocel (globální fórum pro řešení nadbytku kapacity v ocelářství vytvořené skupinou G20), polovodiče (pokyny k regionální podpoře pro odvětví polovodičů) a stavbu lodí (OECD). Komise spolupracuje s členskými státy EU rovněž v rámci skupiny pro mezinárodní dotační politiku za účelem výměny názorů a koordinace iniciativ týkajících se mezinárodní dotační politiky na mnohostranné a dvoustranné úrovni.

Udržování plodného a konstruktivního interinstitucionálního dialogu

Hlavními partnery v dialogu o politice hospodářské soutěže jsou Evropský parlament, Rada a poradní výbory se svou specifickou úlohou ve vztahu k evropským občanům a zúčastněným stranám.

V dubnu si komisařka Margrethe Vestagerová vyměnila na plenárním zasedání Parlamentu názory na současné obecné úspěchy v oblasti politiky hospodářské soutěže. V říjnu jednala o přínosech hospodářské soutěže pro posílení konkurenceschopnosti evropského průmyslu. V listopadu uvítala společně s Parlamentem dokončení nové směrnice, která posiluje postavení vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž tak, aby mohly účinněji prosazovat evropská pravidla hospodářské soutěže. Komisařka vedla rovněž tematické diskuse s výbory v Evropském parlamentu: v červnu a říjnu s Hospodářským a měnovým výborem a v červenci s Výborem pro průmysl, výzkum a energetiku. Generální ředitel Johannes Laitenberger navštívil v květnu specializovanou pracovní skupinu pro hospodářskou soutěž v rámci Hospodářského a měnového výboru. V listopadu si vyměnil názory s celým Hospodářským a měnovým výborem v návaznosti na přípravnou diskusi zástupce generálního ředitele, Carlese Estevy Mossa, v tomto výboru v říjnu.

Stejně jako v předchozích letech přijal Parlament usnesení o výroční zprávě Komise o politice hospodářské soutěže. Parlament podpořil důkladnou politiku hospodářské soutěže, která zachovává integritu vnitřního trhu a posiluje postavení občanů tím, že zajišťuje konkurenční ceny, výběr a inovace na trhu. To představovalo vítanou podporu úsilí, které Komise vyvíjela v roce 2018 s cílem bojovat proti protiprávním kartelům a případům zneužití dominantního postavení podniků a při posuzování spojení podniků a státní podpory na našem jednotném trhu.

V roce 2018 se Parlament i nadále zapojoval do boje proti daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem. Parlament uvítal, že se kontrola státní podpory ukázala jako účinná při odstraňování selektivních daňových výhod pro nadnárodní společnosti. V roce 2018 pokračovala Komise v přijímání důležitých opatření v této oblasti⁹⁹. Komise zaujala systematický přístup k analýze důkazů o daňových rozhodnutích ze všech členských států.

Parlament Komisi vyzval, aby i nadále hrála klíčovou úlohu při kontrole státní podpory ve finančním sektoru a aby zajistila, že podpora bank je omezena na nezbytné minimum a že jsou přijata náležitá opatření k obnovení životaschopnosti bank a k minimalizaci narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu. Komise sdílí cíl Parlamentu spočívající v postupném

⁹⁹ Podrobnější informace viz kapitola 2 této zprávy.

snižování státní podpory ve finančním sektoru. Komise nadále vysvětlovala svá opatření v této oblasti ostatním orgánům.

V dubnu uspořádal Parlament slyšení věnované digitální ekonomice. Parlament Komisi vyzval, aby uvážila způsob, jak zajistit, aby bylo prosazování pravidel hospodářské soutěže aktuální i v on-line společnosti. V březnu jmenovala komisařka Margrethe Vestagerová zvláštní poradce, aby si od nich vyžádala vstupní informace týkající se budoucích zásadních změn v digitální oblasti, které ovlivní trhy a spotřebitele, a jejich důsledků pro hospodářskou soutěž. V rámci tohoto postupu zahájila Komise konzultaci o významu dat, algoritmů a jiných aspektů digitální ekonomiky a požádala zúčastněné strany, aby vyjádřily svůj názor. Hospodářský a měnový výbor Parlamentu tyto iniciativy uvítal.

V červenci si komisařka vyměnila s poslanci Evropského parlamentu názory na způsob, jakým prosazování pravidel hospodářské soutěže pomáhá zvyšovat konkurenceschopnost evropského průmyslu. Komisařka uvedla, že v případě každé společnosti, která se chce spojit s jinou společností, se mnoho podniků v Evropě spoléhá na vstupní produkty za spravedlivé ceny, aby mohly samy růst na světových trzích. V tomto duchu Komise prověřuje dopad spojení velkých průmyslových podniků na hospodářskou soutěž a poděkovala Parlamentu za jeho silnou podporu při této činnosti.

Jelikož vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž přijímají 85 % svých rozhodnutí na základě antimonopolních pravidel EU, jeví se jako nezbytné zvýšit efektivnost jejich činnosti při prosazování práva. V prosinci 2018 schválily Parlament a Rada směrnici, která vyžaduje, aby členské státy udělily vnitrostátním orgánům pro hospodářskou soutěž účinné vyšetřovací pravomoci a nástroje k prosazování práva na ochranu hospodářské soutěže na jejich území, jakož i možnost ukládat odrazující pokuty za protisoutěžní chování a koordinovat své programy shovívavosti. Komise Parlament ujistila, že pečlivě ověří, zda členské státy provádějí směrnici úplně a účinně. V reakci na výzvu Evropského parlamentu Komise rovněž uvedla, že by hlavním nástrojem orgánů pro hospodářskou soutěž při zajišťování toho, aby během probíhajícího šetření nebyla narušena hospodářská soutěž, mohla být předběžná opatření. Aby se mohly orgány pro hospodářskou soutěž účinněji zabývat vývojem na rychle se rozvíjejících trzích, zavázala se Komise provést analýzu možných způsobů zjednodušení přijímání předběžných opatření v rámci Evropské sítě pro hospodářskou soutěž, a to do dvou let ode dne provedení nové směrnice ve vnitrostátním právu. Komise souhlasila s tím, že výsledky předloží Parlamentu a Radě.

Komise uznala význam, který Parlament a Rada přikládají účinné hospodářské soutěži v celém potravinovém řetězci. V tomto duchu Komise ve svých nedávných rozhodnutích, například ve věci spojení podniků Bayer a Monsanto v agrochemickém odvětví, spojení mezi chemickými společnostmi Dow a DuPont se sídlem v USA a nabytí společnosti Syngenta společností ChemChina, uplatnila přístup vyžadující významné odprodeje aktiv jako podmínku schválení transakcí. Komise pokračovala v šetření týkajícím se společností AB InBev v souvislosti s možným omezením paralelního dovozu jejích piv do Belgie. Komise zveřejnila také studii o organizacích producentů a o jejich činnosti v odvětví olivového oleje, hovězího a telecího masa a plodin na orné půdě, kterou zadala s cílem pochopit lépe problémy, s nimiž se zemědělci setkávají při zakládání organizací producentů, které jim mohou pomoci zlepšit jejich postavení v dodavatelském řetězci.

V roce 2018 přispěly komisařka Margrethe Vestagerová a GŘ pro hospodářskou soutěž rovněž k diskusi o příštím víceletém finančním rámci Unie z hlediska politiky hospodářské soutěže. Komisařka se zúčastnila březnového zasedání Rady pro konkurenceschopnost, aby vysvětlila, jak mohou pravidla státní podpory napomoci růstu začínajících podniků a

společností se střední tržní kapitalizací, a to s ohledem na probíhající diskuse o příštím víceletém finančním rámci. Na konci roku 2018 schválily Parlament a Rada navrhovanou změnu zmocňovacího nařízení Rady 2015/1588 za účelem vynětí dalších kategorií státní podpory z povinnosti oznámit podporu Komisi.

Orgány projednaly rovněž potřebu dalšího posílení prosazování pravidel hospodářské soutěže na základě příštího víceletého finančního rámce Unie. V prosinci schválil Hospodářský a měnový výbor Parlamentu aspekty programu pro jednotný trh týkající se hospodářské soutěže. Výbor se shodl na tom, že by Komise měla mít k dispozici stabilní finance na investice do vybavení IT k účinnému řešení případů týkajících se hospodářské soutěže, na podporu sítí spolupráce s vnitrostátními a mezinárodními orgány pro hospodářskou soutěž a ke zvýšení úsilí v oblasti komunikace s cílem zajistit dodržování evropských pravidel hospodářské soutěže v celé EU.

Zástupci GŘ pro hospodářskou soutěž si vyměnili názory rovněž s Hospodářským a sociálním výborem. Výbor podpořil hlavní směry činnosti Komise při prosazování pravidel hospodářské soutěže. Výbor také plně podpořil zmocňovací nařízení Rady v oblasti státní podpory.

Oznámení Spojeného království podle článku 50 Smlouvy o EU

Na základě oznámení Spojeného království podle článku 50 Smlouvy o EU zahájila Komise přípravy na vystoupení Spojeného království z Evropské unie. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž se účastní přípravy na vystoupení s ohledem na nástroje, které jsou v jeho portfoliu (spojování podniků, antimonopolní pravidla a státní podpora). Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž mimo jiné podpořilo pracovní skupinu Komise pro přípravu a vedení jednání se Spojeným královstvím podle článku 50 Smlouvy o EU během jednání o dohodě o vystoupení.